Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru

Datganiad o Gyfrifon 2021/22

TABL CYNNWYS

Datganiad o Gyfrifoldebau / Tystysgrif y Trysorydd	3
Adroddiad yr Archwiliad	4-7
Adroddiad Naratif	8-15
Datganiadau Craidd:	
Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant	16
Datganiad ar y Symudiad mewn Cronfeydd	17-18
Y Fantolen	19
Datganiad Llif Arian	20
Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol	
Nodyn 1 - Crebwyll wrth ddilyn Polisïau Cyfrifyddu	21
Nodyn 2 - Rhagdybiaethau a wneir am y Dyfodol a Ffynonellau Pwysig Eraill o Ansicrwydd wrth Amcangyfrif	21-22
Nodyn 3 - Eitemau Pwysig o Incwm a Gwariant	23
Nodyn 4 - Digwyddiadau ar ôl Dyddiad y Fantolen	23
Nodyn 5 - Dadansoddiad o Wariant a Chyllid	24-26
Nodyn 6 - Addasiadau rhwng Sail Cyfrifyddu a Chyllido dan Reoliadau	26-28
Nodyn 7 - Trosglwyddiad i ac o'r Cronfeydd a Glustnodwyd	29
Nodyn 8 - Gwariant ac Incwm Gweithredu Eraill	29
Nodyn 9 - Incwm a Gwariant Cyllid a Buddsoddiadau	29
Nodyn 10 - Trethiant ac Incwm Grant Amhenodol	29
Nodyn 11 – Eiddo, Peiriannau ac Offer ac Asedau Anniriaethol	30-31
Nodyn 12 - Offerynnau Ariannol	32-34
Nodyn 13 - Gwerth Teg Asedau ac Ymrwymiadau sy'n cael eu cario ar gost amorteiddiedig	35
Nodyn 14 - Rhestrau Stoc	36
Nodyn 15 - Dyledwyr	36
Nodyn 16 - Arian a Chyfwerth ag Arian	36
Nodyn 17 - Credydwyr	36
Nodyn 18 - Darpariaethau	37
Nodyn 19 – Cronfeydd Defnyddiadwy	37-38
Nodyn 20 – Cronfeydd Annefnyddiadwy	38-41
Nodyn 21-23 - Datganiad Llif Arian – Gweithgareddau Gweithredu, Buddsoddi ac Ariannu	42
Nodyn 24 - Lwfansau Aelodau	43
Nodyn 25 - Taliadau Swyddogion	44-46
Nodyn 26 - Ffioedd Archwilio Allanol	46
Nodyn 27 – Grantiau	46
Nodyn 28 - Gwasanaethau Asiantaeth	47
Nodyn 29 - Partïon Cysylltiedig	48-49

Nodyn 30 - Gwariant ac Ariannu Cyfalaf	49-50
Nodyn 31 – Lesoedd	50
Nodyn 32 - Trafodion yn ymwneud â Buddion Ôl-gyflogaeth	51-57
Nodyn 33 - Natur a Maint y Risgiau sy’n deillio o Offerynnau Ariannol	58
Nodyn 34 – Asedau Amodol	59
Nodyn 35 – Ased Dibynnol	
Nodyn 36 – Safon Cyfrifyddu sydd wedi’u cyhoeddi ond heb eu mabwysiadu eto	59
Cyfrif Cronfa Bensiwn y Diffoddwyr Tân	60-62
Polisïau Cyfrifyddu	63-71

DATGANIAD O GYFRIFOLDEBAU AM Y DATGANIAD O GYFRIFON

CYFRIFOLDEBAU'R AWDURDOD

Mae'n ofynnol i'r Awdurdod wneud y canlynol:

- gwneud trefniadau i weinyddu ei faterion ariannol yn gywir ac i sicrhau bod gan un o'i swyddogion y cyfrifoldeb am weinyddu'r materion hynny. Yn yr Awdurdod hwn, y cyfryw swyddog yw'r Trysorydd
- rheoli ei faterion i sicrhau defnydd darbodus, effeithlon ac effeithiol o adnoddau ac i ddiogelu ei asedau
- cymeradwyo'r Datganiad o Gyfrifon.

ARDYSTIAD YR AWDURDOD

Rwy'n cymeradwyo Datganiad o Gyfrifon Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru fel ag yr oedd ar 31 Mawrth 2022.

Llofnod Dylan Rees Dyddiad 17/10/2022

Y Cynghorydd
Cadeirydd, Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru

CYFRIFOLDEBAU'R TRYSORYDD

Y Trysorydd sy'n gyfrifol am baratoi Datganiad o Gyfrifon yr Awdurdod yn unol ag arferion priodol fel y nodir yng Nghod Ymarfer CIPFA/LASAAC ar Gyfrifyddu Awdurdod Lleol yn y Deyrnas Unedig (y Cod).

Wrth baratoi'r Datganiad o Gyfrifon, mae'r Trysorydd wedi:

- dethol polisïau cyfrifyddu addas, ac yn wedi eu defnyddio'n gyson
- gwneud dyfarniadau ac amcangyfrifon a oedd yn rhesymol a darbodus
- cydymffurfio â'r Cod Ymarfer
- cadw cofnodion cyfrifyddu priodol a oedd yn gyfoes
- cymryd camau rhesymol i atal a chanfod twyll ac anghysonderau eraill.

ARDYSTIAD Y TRYSORYDD

Rwy'n tystio bod y cyfrifon yn darparu golwg gwir a theg o sefyllfa ariannol yr Awdurdod ar 31 Mawrth 2022, ynghyd â'i incwm a'i wariant am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny.

Llofnod D L Edwards Dyddiad 17/10/2022

Dafydd Edwards
Trysorydd, Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru

Adroddiad archwilydd annibynnol Archwilydd Cyffredinol Cymru i aelodau Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru

Barn ar ddatganiadau ariannol

Rwyf wedi archwilio'r datganiadau ariannol o:

- Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru
- Cronfa Bensiwn Diffoddwyr Tân ac Achub Gogledd Cymru

am y flwyddyn daeth i ben ar 31 Mawrth 2022 o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

Mae datganiadau ariannol Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru yn cynnwys y Dadansoddiad Gwariant a Chyllid, y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, y Fantolen, y Datganiad Symudiadau wrth Gefn, y Datganiad Llif Arian a'r nodiadau cysylltiedig, gan gynnwys crynodeb o bolisïau cyfrifo perthnasol.

Mae Cyfrifon Cronfa Bensiwn Diffoddwyr Tân yn cynnwys Cyfrif y Gronfa a Datganiad Asedau Net a nodiadau cysylltiedig.

Mae'r fframwaith adrodd ariannol sydd wedi'i gymhwyso yn eu paratoad yn berthnasol yn gyfraith berthnasol a safonau cyfrifyddu rhyngwladol mabwysiedig y DU fel y'u dehonglir a'u haddasir gan y Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2021-22.

Yn fy marn i mae'r datganiadau ariannol:

- yn rhoi golwg wir a theg ar sefyllfa ariannol Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru a Chronfa Bensiwn Diffoddwyr Tân ac Achub Awdurdod Tân Gogledd Cymru ar 31 Mawrth 2022 a’i incwm a'i wariant am y flwyddyn wedyn i ben;
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol â gofynion deddfwriaethol a safonau cyfrifyddu rhyngwladol mabwysiedig y DU fel y'u dehonglir a'u haddasir gan y Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2021-22.

Sail barn

Cynhaliais fy archwiliad yn unol â chyfraith berthnasol a Safonau Rhyngwladol ar Archwilio yn y DU (ISAs (DU)) a Nodyn Ymarfer 10 'Archwilio Datganiadau Ariannol Endidau'r Sector Cyhoeddus yn y Deyrnas Unedig'. Mae fy nghyfrifoldebau o dan y safonau hynny'n cael eu disgrifio ymhellach yn adran cyfrifoldebau'r archwilydd ar gyfer archwilio datganiadau ariannol fy adroddiad. Rwy'n annibynnol ar Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i fy archwiliad o'r datganiadau ariannol yn y DU gan gynnwys Safon Foesegol y Cyngor Adrodd Ariannol, ac rwyf wedi cyflawni fy nghyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn. Credaf fod y dystiolaeth archwilio a gefais yn ddigonol ac yn briodol i roi sail i fy marn.

Casgliadau'n ymwneud â busnes gweithredol

Wrth archwilio'r datganiadau ariannol, rwyf wedi dod i'r casgliad bod y defnydd o'r sail busnes gweithredol o gyfrifyddu wrth baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol. Tudalen 11 o 16 - Adroddiad Archwilio Cyfrifon – Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru

Yn seiliedig ar y gwaith yr wyf wedi ei gyflawni, nid wyf wedi nodi unrhyw ansicrwydd perthnasol yn ymwneud â digwyddiadau neu amodau a all, yn unigol neu gyda'i gilydd, fwrw amheuaeth sylweddol

ar Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru a gallu Cronfa Bensiwn Diffoddwyr Tân ac Achub Gogledd Cymru i barhau i fabwysiadu sail gyfrifyddu busnes gweithredol am gyfnod o ddeuddeg mis o leiaf o'r adeg pan awdurdodir y datganiadau ariannol i'w cyhoeddi.

Mae fy nghyfrifoldebau a chyfrifoldebau'r swyddog ariannol cyfrifol o ran busnes gweithredol yn cael eu disgrifio yn adrannau perthnasol yr adroddiad hwn.

Gwybodaeth Arall

Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys y wybodaeth sydd wedi'i chynnwys yn y Datganiad Cyfrifon ar wahân i'r datganiadau ariannol ac adroddiad fy archwilydd arnynt. Y Swyddog Ariannol Cyfrifol sy'n gyfrifol am y wybodaeth arall sydd yn yr adroddiad blynyddol. Nid yw fy marn am y datganiadau ariannol yn ymdrin â'r wybodaeth arall ac, heblaw i'r graddau a nodir yn benodol yn fy adroddiad, nid wyf yn mynegi unrhyw fath o gasgliad sicrwydd arni.

Fy nghyfrifoldeb i yw darllen y wybodaeth arall ac, wrth wneud hynny, ystyried a yw'r wybodaeth arall yn anghyson o ran perthnasedd â'r datganiadau ariannol neu'r wybodaeth a geir yng nghwrs yr archwiliad, neu fel arall ei bod yn ymddangos ei bod wedi'i cham-ddatgan o ran perthnasedd. Os ydw i'n nodi anghysondebau perthnasol o'r fath neu gam-ddatgan perthnasol ymddangosiadol, mae'n ofynnol i mi benderfynu a yw hyn yn arwain at gam-ddatgan perthnasol yn y datganiadau ariannol eu hunain. Os, yn seiliedig ar y gwaith yr wyf wedi'i wneud, rwy'n dod i'r casgliad bod yna gam-ddatgan perthnasol o'r wybodaeth arall hon, mae'n ofynnol i mi adrodd y ffaith honno.

Nid oes gen i ddim i'w adrodd yn hyn o beth.

Adrodd ar ofynion eraill

Barn ar faterion eraill

Yn fy marn i, yn seiliedig ar y gwaith a wnaed yng nghwrs fy archwiliad:

- mae'r wybodaeth a geir yn yr Adroddiad Naratif ar gyfer y flwyddyn ariannol y caiff y datganiadau ariannol eu paratoi ar eu cyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol ac mae'r Adroddiad Naratif wedi'i baratoi yn unol â'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2021-22.
- mae'r wybodaeth a roddir yn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol ar gyfer y flwyddyn ariannol y caiff y datganiadau ariannol eu paratoi ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol ac mae'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol wedi ei baratoi yn unol â'r canllawiau.

Materion yr wyf yn adrodd arnynt yn ôl eithriad

Yng ngoleuni gwybodaeth a dealltwriaeth Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru a Chronfa Bensiwn Diffoddwyr Tân ac Achub Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru a'i amgylchedd a gafwyd yn ystod yr archwiliad, nid wyf wedi nodi cam-ddatgan perthnasol yn yr Adroddiad Naratif na'r Datganiad Llywodraethu.

Nid oes gen i ddim i'w adrodd mewn perthynas â'r materion canlynol, yr wyf yn eu hadrodd i chi, os, yn fy marn i:

- nad yw cofnodion cyfrifyddu digonol wedi'u cadw, neu os nad oes ffurflenni digonol ar gyfer fy archwiliad wedi eu derbyn gan ganghennau na wnaeth fy nhîm ymweld â nhw;
- nad yw'r datganiadau ariannol yn gytûn â'r cofnodion cyfrifyddu a'r ffurflenni; neu
- nad wyf wedi derbyn yr holl wybodaeth a'r esboniadau sydd eu hangen arnaf ar gyfer fy archwiliad.

Cyfrifoldebau

Cyfrifoldebau'r swyddog ariannol cyfrifol ar gyfer y datganiadau ariannol

Fel yr eglurwyd yn llawnach yn y Datganiad Cyfrifoldebau ar gyfer y Datganiad Cyfrifon, y swyddog ariannol cyfrifol sy'n gyfrifol am baratoi'r datganiad o gyfrifon, sy'n rhoi golwg wir a theg, ac ar reolaeth fewnol o'r fath wrth i'r swyddog ariannol cyfrifol benderfynu bod angen galluogi paratoi datganiadau o gyfrifon sy'n rhydd o gam-ddatgan perthnasol, boed hynny oherwydd twyll neu gamgymeriad.

Wrth baratoi'r datganiad o'r cyfrifon, y swyddog ariannol cyfrifol sy'n gyfrifol am asesu Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru a gallu Cronfa Bensiwn Diffoddwyr Tân ac Achub Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru i barhau fel busnes gweithredol, datgelu fel sy'n berthnasol, materion sy'n ymwneud â busnes gweithredol a defnyddio sail gyfrifyddu busnes gweithredol oni bai ei fod yn cael ei ystyried yn amhriodol.

Cyfrifoldebau'r Archwilydd ar gyfer archwilio'r datganiadau ariannol

Fy amcanion yw cael sicrwydd rhesymol ynghylch a yw'r datganiadau ariannol yn eu cyfanrwydd yn rhydd o gam-ddatgan perthnasol, boed hynny oherwydd twyll neu gamgymeriad, a chyhoeddi adroddiad archwilydd sy'n cynnwys fy marn i. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd ond nid yw'n warant y bydd archwiliad a gynhaliwyd yn unol ag ISAs (DU) bob amser yn canfod cam-ddatgan perthnasol pan fydd yn bodoli. Gall cam-ddatgan godi o dwyll neu wall ac fe'u hystyrir yn berthnasol os, yn unigol neu gyda'i gilydd, gellid disgwyl yn rhesymol iddynt ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr a gymerir ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Mae afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll, yn achosion o ddiffyg cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau. Rwy'n dylunio gweithdrefnau yn unol â fy nghyfrifoldebau, a amlinellir uchod, i ganfod cam-ddatgan perthnasol mewn perthynas ag afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll.

Roedd fy gweithdrefnau'n cynnwys y canlynol:

- Gofyn i'r rheolwyr, Pennaeth Archwilio Mewnol Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru a'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu, gan gynnwys cael ac adolygu dogfennau ategol yn ymwneud ag Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru a pholisïau a gweithdrefnau Cronfa Bensiwn Diffoddwyr Tân ac Achub Gogledd Cymru sy'n ymwneud â:
- nodi, gwerthuso a chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau ac a oeddent yn ymwybodol o unrhyw achosion o ddiffyg cydymffurfio;
- canfod ac ymateb i risgiau twyll ac a oes ganddynt wybodaeth am unrhyw dwyll gwirioneddol, dan amheuaeth neu honedig; a
- y rheolaethau mewnol a sefydlwyd i liniaru risgiau sy'n gysylltiedig â thwyll neu beidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau.
- Ystyried fel tîm archwilio sut a ble y gallai twyll ddigwydd yn y datganiadau ariannol ac unrhyw ddangosyddion posibl o dwyll. Fel rhan o'r drafodaeth hon, nodais botensial am dwyll drwy bostio dyddlyfrau anarferol;
- Cael dealltwriaeth o'r fframweithiau cyfreithiol a rheoleiddiol Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru a Chronfa Bensiwn Diffoddwyr Tân ac Achub Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru sy'n gweithredu, gan ganolbwyntio ar y deddfau a'r rheoliadau hynny a gafodd effaith uniongyrchol ar y datganiadau ariannol neu a gafodd effaith sylfaenol ar weithrediadau Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru a Chronfa Bensiwn Diffoddwyr Tân ac Achub Gogledd Cymru.

Yn ogystal â'r uchod, roedd fy ngweithdrefnau i ymateb i risgiau a nodwyd yn cynnwys y canlynol:

- adolygu datgeliadau a phrofi'r datganiad ariannol i gefnogi dogfennau i asesu cydymffurfiaeth â deddfau a rheoliadau perthnasol a drafodir uchod;
- gofyn i reolwyr a'r Awdurdod Tân ac Achub ynghylch ymgyfreitha a hawliadau gwirioneddol a photensial;

- darllen cofnodion cyfarfodydd y rhai sy’n gyfrifol am lywodraethu;
- wrth fynd i'r afael â'r risg o dwyll drwy ddiystyru rheolaethau rheoli, profi priodoldeb cofnodion dyddlyfrau ac addasiadau eraill; asesu a yw'r dyfarniadau a wneir wrth wneud amcangyfrifon cyfrifyddu yn arwydd o ogwydd posibl; a gwerthuso rhesymeg busnes unrhyw drafodion sylweddol sy'n anarferol neu y tu allan i gwrs arferol busnes.

Fe wnes i hefyd gyfathrebu deddfau a rheoliadau perthnasol a nodir a risgiau twyll posibl i bob aelod o'r tîm archwilio a pharhau i fod yn effro i unrhyw arwyddion o dwyll neu beidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau drwy gydol yr archwiliad.

Mae'r graddau y mae fy gweithdrefnau yn gallu canfod afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll, yn cael ei effeithio gan yr anhawster cynhenid o ganfod afreoleidd-dra, effeithiolrwydd Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru a rheolaethau Cronfa Bensiwn Diffoddwyr Tân ac Achub Gogledd Cymru, a natur, amseru a maint y gweithdrefnau archwilio a gynhaliwyd.

Mae disgrifiad pellach o gyfrifoldebau'r archwilydd ar gyfer archwilio'r datganiadau ariannol wedi'i leoli ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities. Mae'r disgrifiad hwn yn rhan o adroddiad fy archwilydd.

Tystysgrif cwblhau archwiliad

Rwy'n ardystio fy mod wedi cwblhau'r archwiliad o gyfrifon Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru a Chronfa Bensiwn Diffoddwyr Tân ac Achub Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru yn unol â gofynion Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a Chod Ymarfer Archwilio Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Adrian Crompton
Archwilydd Cyffredinol Cymru
2022

24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd
CF11 9LJ

ADRODDIAD NARATIF

Diben yr adroddiad naratif hwn ydi rhoi gwybodaeth glir i bartïon â diddordeb ynghylch sefyllfa ariannol a pherfformiad ariannol Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru ar gyfer y flwyddyn ariannol 2021/22.

TROSOLWG O'R SEFYDLIAD

Mae Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (ATAGC) yn cynnwys 28 Aelod Etholedig sydd wedi eu henwebu gan bob un o'r chwe awdurdod lleol ac maent yn darparu cyfeiriad a llywodraethu'r gweithgarwch dydd i ddydd a ddarperir gan Wasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru.

Mae Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru (GTAGC) yn gwasanaethu cymunedau oddi mewn i ardaloedd Gwynedd ac Ynys Môn, Conwy a Sir Ddinbych, Wrecsam a Sir y Fflint.

Mae ATAGC yn gyfrifol am ddarparu, hyfforddi a chyflenwi Gwasanaeth Tân ac Achub gyda'r gallu i ymgymryd â'r swyddogaethau canlynol:

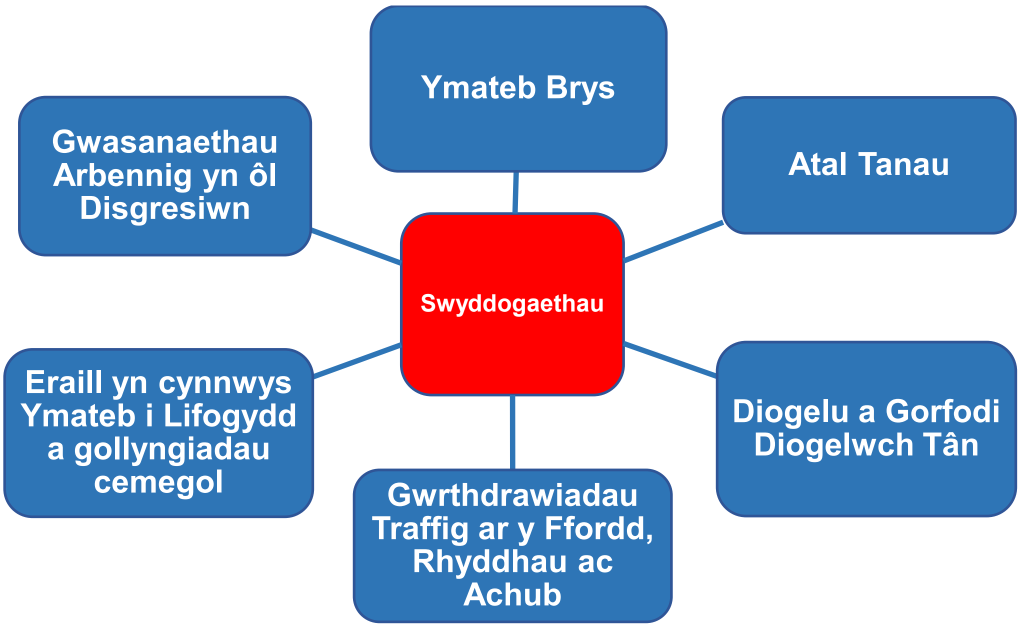

Mae'r Gwasanaeth yn delio gyda phob math o argyfyngau, gan gynnwys tanau mewn tai, gwrthdrawiadau traffig ar y ffordd, llifogydd a gollyngiadau cemegol. Caiff gwaith helaeth ei gyflawni gydag ysgolion, busnesau a chymunedau lleol i hyrwyddo diogelwch tân ac atal a helpu i gadw pobl ac eiddo yn ddiogel.

Caiff yr Awdurdod ei ariannu trwy gyfraniadau gan y chwe awdurdod cyfansoddol, mewn cyfrannedd â phoblogaeth.

Ceir manylion am ein hardal gwasanaeth, dull ariannu a gweithgarwch yn y tudalennau canlynol

Ynglŷn â'n Hardal Gwasanaeth

Adnoddau

44 gorsaf dân ar draws Gogledd Cymru

66 Injan dân

39 Peiriant arbennig gan gynnwys cychod achub a pheiriannau cyrraedd yn uchel

3 Swyddfeydd Diogelwch Cymunedol yng Nghaernarfon, Bae Colwyn a Bangor

877 o weithwyr

Gweithgareddau Ymgysylltu

Ymgysylltiad rhithiol â **8,297** o blant ysgol

Ymgysylltodd **64** o ddisgyblion â'r rhaglen Ffenics

4 Grŵp cadetiaid tân sydd yn cefnogi tua

40 o gadetiaid

Aelod o'r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol a

4 Bwrdd Gwasanaethau

Gweithgareddau Allweddol

Cwblhawyd **14,036** o Archwiliadau Diogel ac Iach

Cynhaliwyd **334** o archwiliadau busnes

Aethpwyd at **1,879** o danau

2,517 o alwadau diangen

958 o alwadau Gwasanaeth Arbennig gan gynnwys **207** o Wrthdrawiadau Traffig ar y Ffordd

AMCANION GWELLA A LLESIANT YR AWDURDOD

Mae'n rhaid i Awdurdodau Tân ac Achub yng Nghymru gyhoeddi amcanion gwella yn unol â Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009, ac amcanion llesiant yn unol â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. At ddibenion prosesau cynllunio'r Awdurdod cânt eu trin fel un.

Mae'r amcanion tymor hir hyn yn newidiadau y mae'r Awdurdod am eu cyflwyno yng Ngogledd Cymru er mwyn helpu i wella llesiant yn lleol a symud Cymru gam yn nes tuag at gyflawni ei golau llesiant. Ar ôl nodi ei amcanion tymor hir, mae gan yr Awdurdod ddyletswydd i gymryd pob cam rhesymol i'w cyflawni ac i adrodd yn gyhoeddus am y cynnydd a wnaed ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol.

Ym mis Mawrth 2021 cyhoeddodd yr Awdurdod ei Gynllun Corfforaethol ar gyfer 2021/24, gyda set o saith o amcanion hirdymor:

- Gweithio tuag at wneud gwelliannau i iechyd, diogelwch a lles pobl yng Ngogledd Cymru
- Parhau i weithio ar y cyd i helpu cymunedau i fod yn fwy cadarn
- Gweithredu mor effeithiol ac effeithlon â phosibl, gan wneud y defnydd gorau o'r adnoddau sydd ar gael
- Parhau i ganfod cyfleoedd i annog mwy o ymgysylltiad â phobl, cymunedau, staff a rhanddeiliaid
- Cynnal gweithlu sy'n addas o gadarn, medrus, proffesiynol a hyblyg
- Datblygu ffyrdd o fod yn fwy ymwybodol o'r amgylchedd er mwyn lleihau'r effaith y mae ein gweithgarwch yn ei chael ar yr amgylchedd
- Sicrhau bod gwerth cymdeithasol a chynaliadwyedd yn cael eu hystyried, gan gynnwys yn ystod prosesau caffael.

Mae'r ddolen ganlynol yn rhoi gwybodaeth am weithgareddau a pherfformiad Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru o gymharu ag amcanion gwella dros y deuddeg mis diwethaf -Gwybodaeth ac ystadegau – Perfformiad a gwella – Amdanom Ni – Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru (llyw.cymru)

Y dyddiad cau statudol ar gyfer cyhoeddi Asesiad Perfformiad Blynyddol yw 30ain Medi 2022. Bydd yr Asesiad Perfformiad Blynyddol ar gael ar y wefan yn Cynllunio Corfforaethol – Perfformiad a gwella – Amdanom Ni – Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru (llyw.cymru)

PERFFORMIAD ARIANNOL

Yn ystod cyfnod o heriau ariannol sylweddol, mae Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru wedi ymrwymo i barhau i ddarparu gwasanaethau ataliol, gwasanaethau gorfodi diogelwch tân ac ymateb brys rhagorol. Mae'r Awdurdod yn dal i ymrwymo i chwarae ei ran i adeiladu cymunedau mwy diogel, ond y mae hefyd yn cydnabod at y dyfodol, oherwydd y sefyllfa ariannol, y bydd angen llawer iawn o hyblygrwydd ac arloesedd i gynnal darpariaeth y gwasanaeth.

Er mwyn sicrhau cynaliadwyedd ariannol yr Awdurdod a chynnal lefelau gwasanaeth, cytunodd yr Aelodau ar gynllun ariannol tymor canolig 3 blynedd. Ar gyfer 2021/22 cytunodd yr Aelodau i gynyddu cyfraniadau'r awdurdodau cyfansoddol 3%, i £37.07m.

Dechreuodd y Prif Swyddog Tân ar ei swydd ar 1[af] Gorffennaf 2021 a chynhaliodd gyfres o gyfarfodydd yn fewnol gyda'r staff, cynrychiolwyr o Undeb yr FBU, arweinwyr gwasanaethau brys eraill yn ogystal â Phrif Weithredwyr Awdurdodau Lleol. Arweiniodd y gwaith hwn at gyflwyniad i aelodau'r Awdurdod ar 20 Medi 2021 i drafod yr asesiad sefyllfaol. Roedd hwn yn cadarnhau mai'r heriau allweddol sy'n wynebu'r Awdurdod yw sicrhau bod lefel ddigonol o griwiau tân ar-alwad ar gael; sicrhau bod digon o adnoddau i gynnal a datblygu sgiliau diffoddwyr tân; a chael digon o gapasiti corfforaethol i gwrdd â'r galw yn y presennol a'r dyfodol.

Mae sefyllfa'r Awdurdod yn ddiogel yn y tymor canolig, ond mae angen rhoi sylw manwl i'r pwysau ar gostau mewn perthynas â phensiwn a'r gyflogres ac hefyd y newidiadau disgwyliedig i'r fecanwaith ariannu a ddefnyddir gan Lywodraeth Cymru ar gyfer Awdurdodau Tân ac Achub.

EFFAITH YR ARGYFWNG ECONOMAIDD PRESENNOL

Fel pob corff yn y sector cyhoeddus, mae'r Awdurdod wedi profi heriau sylweddol yn deillio o pandemig COVID-19, yn enwedig yn ystod hanner cyntaf y flwyddyn.

Cymerwyd nifer o fesurau i sicrhau diogelwch ein gweithlu, a oedd yn cynnwys, pan fo modd, gweithio o gartref ac ar adegau oedi cyn recriwtio i swyddi gwag. Felly, roedd y gwariant gwirioneddol yn is na'r gyllideb a gynlluniwyd mewn nifer o feysydd, gan alluogi'r Awdurdod i sefydlu cronfeydd wrth gefn ar gyfer ymrwymiadau hysbys. Mae'r holl swyddi gwag yn parhau'n hanfodol i gyflawni amcanion y Gwasanaeth a bydd y gwaith recriwtio yn symud yn ei flaen yn ystod 2022/23.

Yn ystod y flwyddyn, effeithiwyd ar gyllidebau gan gynnydd sylweddol yng nghostau nwyddau. Mae hyn wedi effeithio'n arbennig ar gostau gwaith adeiladau a thanwydd. Yn y dyfodol, byddwn hefyd yn gweld cynnydd na welwyd o'r blaen ym mhrisiau nwy a thrydan. Mae adrannau'n parhau i fonitro effaith y sefyllfa economaidd, gan gydnabod y gallai newidiadau ddigwydd mewn refeniw a chyfalaf dros y misoedd a'r blynyddoedd nesaf.

PERFFORMIAD REFENIW (£m)

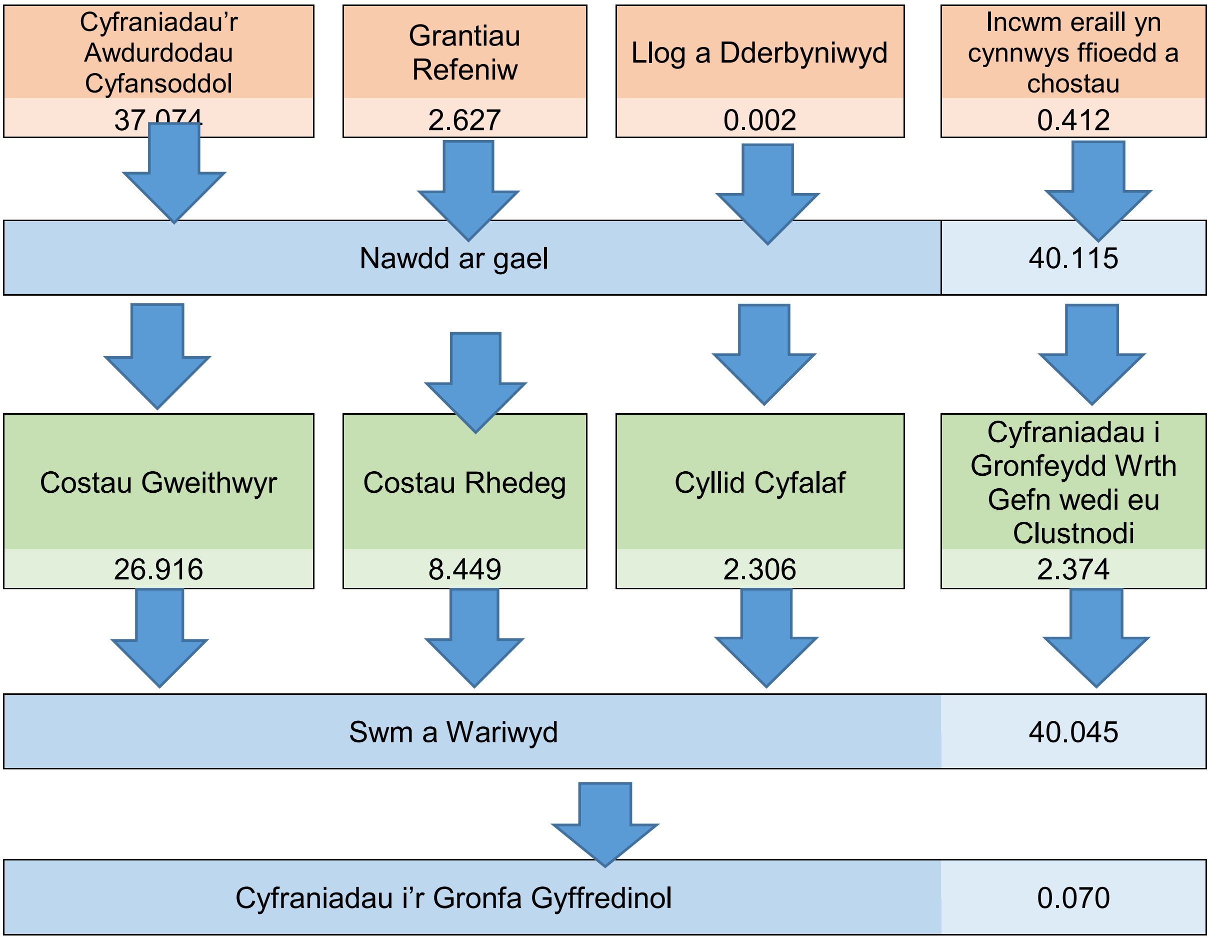

DARPARIAETHAU A CHRONFEYDD WRTH GEFN

Mae'r Awdurdod wedi creu darpariaeth ar gyfer ymrwymiadau hysbys ac mae wedi sefydlu cronfeydd wrth gefn ar gyfer ymrwymiadau yn y dyfodol neu sydd wedi'u clustnodi ar gyfer datblygiadau yn y gwasanaeth yn dyfodol. Mae'r cronfeydd wrth gefn wedi cynyddu yn 2021/22, er mwyn ymorol am ofynion parhaus yn y gwasanaeth, gan gynnwys gwella systemau, gwaith adeiladu amgylcheddol a gweithredu hyfforddiant ychwanegol i'r staff er mwyn cydymffurfio â deddfwriaeth. £0.5m a ddefnyddiwyd o gronfeydd wrth gefn yn 2021/22 ond rhagwelir y defnyddir rhagor yn y blynyddoedd i ddod. Ceir rhagor o wybodaeth yn Nodyn 18 a Nodyn 19.

PERFFORMIAD CYFALAF

Cafodd y rhaglen gyfalaf wreiddiol ei diwygio yn ystod y flwyddyn, i roi ystyriaeth i'r cyfyngiadau'n gysylltiedig â phandemig Covid 19. Roedd hyn yn fwyaf amlwg o fewn gwaith adeiladu pan oedd oedi'n dal i gael ei brofi. Mae'r cynlluniau'n symud yn eu blaenau erbyn hyn, a chariwyd y cyllid drosodd i 2022/23 er mwyn i'r gwaith gael ei gwblhau.

		Cynllun Cyfalaf Gwreiddiol £m	Cynllun Cyfalaf Diwygiedig £m	Gwariant £m	Treigl o Gyllid £m
Fflyd	Cerbydau a pheiriannau newydd	2.028	2.099	1.176	923
Cyfleusterau	Uwchraddio adeiladau	790	120	0	120
Technoleg Gwybodaeth	Uwchraddio systemau a gwaith cysylltiedig	167	167	0	167
	Cyfanswm	**2.985**	**2.386**	**1.176**	**1.210**

RHEOLI'R TRYSORLYS

Caiff adroddiad trysorlys blynyddol sydd yn nodi'r gweithgarwch ariannol am y flwyddyn ei gyflwyno i'r Awdurdod Tân ac mae ar gael ar y wefan Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru (gov.wales)

COSTAU PENSIWN

Cynllun Pensiwn y Diffoddwyr Tân

Yn 2021/22, cyfanswm cyfraniadau arferol cyflogwyr i'r Gronfa Bensiwn oedd £3.19m (2020/21: £3.17m). Fe wnaeth 5 o staff system ddyletswydd amser llawn a 5 o staff system ddyletswydd rhan amser ymddeol.

Mae'r ymrwymiad o ran ymrwymiadau pensiwn yn y dyfodol wedi gostwng i £312.95m (2020/21: £318.75m) oherwydd newid yn y rhagdybiaethau actiwaraidd.

Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol

Yn 2021/22, cyfanswm cyfraniadau cyflogwyr i'r Gronfa Bensiwn oedd £0.92m (2020/21: £1.82m).

Yr atebolrwydd a aseswyd yn actiwaraidd ar 31 Mawrth 2022 oedd £14.55m (2020/21: £18.57m). Roedd y gostyngiad o ganlyniad i newid yn y rhagdybiaethau actiwaraidd a ddefnyddiwyd i ailfesur ymrwymiadau'r cynllun.

Mae Nodyn 32 a Chyfrif Cronfa Bensiwn y Diffoddwr Tân yn darparu gwybodaeth bellach.

EGLURHAD O'R DATGANIADAU CYFRIFO

Mae'r Datganiad o Gyfrifon yn crynhoi perfformiad ariannol yr Awdurdod ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2022. Cafodd y cyfrifon eu paratoi yn unol â'r Cod Ymarfer ar Gyfrifon Llywodraeth Leol yn y Deyrnas Unedig a gyhoeddwyd gan y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth (CIPFA) sydd yn ei dro'n cael ei danategu gan y Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol.

Dyma'r **Datganiadau Craidd**:

- Mae'r **Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr** yn cofnodi holl incwm a gwariant yr Awdurdod am y flwyddyn. Mae rhan uchaf y datganiad yn rhoi dadansoddiad yn ôl maes gwasanaeth. Mae rhan isaf y datganiad yn delio gyda thrafodion corfforaethol a chyllid.

- Mae'r **Datganiad ar Symudiad Mewn Cronfeydd** yn grynodeb o newidiadau i gronfeydd wrth gefn yr Awdurdod yn ystod y flwyddyn. Rhennir y cronfeydd i gronfeydd wrth gefn y gellir eu "defnyddio", sef cronfeydd y mae modd eu buddsoddi mewn prosiectau cyfalaf neu i wneud gwelliannau i'r gwasanaeth, a chronfeydd wrth gefn "annefnyddiol" sydd yn rhaid eu cadw at ddibenion cyfreithiol neu gyfrifon penodol.

- Mae'r **Fantolen** yn rhoi "cipolwg" o'r asedau, ymrwymiadau, balansau ariannol a chronfeydd wrth gefn ar ddiwedd y flwyddyn.

- Mae'r **Datganiad Llif Arian** yn dangos y rheswm dros y newidiadau i falansau ariannol yn ystod y flwyddyn, a pha un ai a ydi'r newidiadau o ganlyniad i weithgareddau gweithredol, buddsoddiadau newydd, neu weithgareddau ariannol (megis ad-dalu benthyciadau a ymrwymiadau tymor hir eraill).

- Mae'r **Cyfrif Cronfa Bensiwn** yn dangos y symudiadau mewn perthynas â Chronfa Bensiwn y Diffoddwyr Tân.

Mae'r **Nodiadau** sydd yn cyd-fynd â'r datganiadau ariannol hyn yn rhoi ychwaneg o wybodaeth ynglŷn â pholisïau cyfrifo a thrafodion unigol yr Awdurdod.

GWYBODAETH BELLACH

Mae gwybodaeth ychwanegol am y cyfrifon hyn ar gael gan y Trysorydd. Mae hawl statudol gan aelodau'r cyhoedd â diddordeb i weld y cyfrifon cyn i'r archwiliad gael ei gwblhau. Hysbysebir bod y cyfrifon ar gael i'w gweld ar wefan Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (https://www.northwalesfire.gov.wales/fire-and-rescue-authority/financial/) a rhoddir hysbysiad ym Mhencadlys y Gwasanaeth Tân ac Achub, Ffordd Salesbury, Llanelwy, LL17 0JJ.

DATGANIAD CYNHWYSFAWR AR INCWM A GWARIANT

Mae'r datganiad hwn yn dangos y gost cyfrifyddu yn y flwyddyn o ddarparu gwasanaethau yn unol â GAAP yn hytrach na'r swm i'w ariannu gan gyfraniadau. Mae gwariant yr Awdurdod yn cael ei ariannu gan gyfraniadau gan y chwe awdurdod lleol yng Ngogledd Cymru yn unol â'r rheoliadau; gallai hyn fod yn wahanol i'r gost gyfrifyddu. Dangosir sefyllfa'r cyfraniadau yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd.

2020/21				2021/22			
Gwariant Gros £'000	**Incwm Gros £'000**	**Gwariant Net £'000**		**Nodyn**	**Gwariant Gros £'000**	**Incwm Gros £'000**	**Gwariant Net £'000**
25,479		25,479	Gweithwyr		32,491		32,491
2,641		2,641	Adeiladau		2,578		2,578
924		924	Trafnidiaeth		1,034		1,034
5,053		5,053	Cyflenwadau a Gwasanaethau		4,197		4,197
603		603	Gwasanaethau Cefnogi		639		639
4,950		4,950	Costau Ariannu Cyfalaf		(279)		(279)
0	(2,664)	(2,664)	Incwm			(2,918)	(2,918)
39,650	**(2,664)**	**36,986**	**Cost Gwasanaethau**		**40,660**	**(2,918)**	**37,742**
41	0	41	Gwariant Gweithredu Arall	**8**	(15)	0	(15)
7,394	(2)	7,392	Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi	**9**	7,085	(2)	7,083
0	(35,942)	(35,942)	Cyfraniadau gan Awdurdodau Cyfansoddol	**10**	0	(37,074)	(37,074)
		8,477	**Diffyg neu (Warged) ar Ddarparu Gwasanaethau**				**7,736**
678	0	678	Gweddill neu Ddiffyg ar Ailbrisio Eiddo ac Asedau Offer	**20**	0	(2,162)	(2,162)
		17,947	Ailfesur yr Ymrwymiad Buddion Diffiniedig Net	**20**			(22,167)
		18,625	**(Incwm) a Gwariant Cynhwysfawr Arall**				**(24,329)**
		27,102	**Cyfanswm (Incwm) a Gwariant Cynhwysfawr**				**(16,593)**

DATGANIAD SYMUDIAD MEWN CRONFEYDD

Mae'r datganiad hwn yn dangos y symudiad yn y flwyddyn yn y gwahanol gronfeydd sydd gan yr Awdurdod, wedi'i ddadansoddi'n gronfeydd defnyddiadwy' (sef y rhai y gellir eu defnyddio i ariannu gwariant neu i leihau cyfraniadau gan yr Awdurdodau Cyfansoddol) a chronfeydd eraill. Mae'r Gwarged neu'r (Diffyg) ar y llinell Darparu Gwasanaethau yn dangos gwir gost economaidd darparu gwasanaethau'r Awdurdod, a dangosir rhagor o fanylion am hynny yn y Datganiad Cynhwysfawr ar Incwm a Gwariant. Mae'r rhain yn wahanol i'r symiau statudol sydd angen eu codi ar Falans y Gronfa Gyffredinol, sy'n cael ei hariannu gan gyfraniadau gan y chwe awdurdod cyfansoddol. Mae'r llinell Cynnydd / Gostyngiad Net cyn Trosglwyddiadau i Gronfeydd a Glustnodwyd yn dangos Balans y Gronfa Gyffredinol cyn i'r Awdurdod wneud unrhyw drosglwyddiadau dewisol i'r cronfeydd a glustnodwyd ac ohonynt.

2021/22	**Nodyn**	**Balans Cronfa Cyffredinol £'000**	**Cronfeydd wrth Gefn wedi'u clustnodi a Grant £'000**	**Cronfa wrth Gefn talebau cyfalaf £'000**	**Cronfeydd wrth Gefn defnyddiol £'000**	**Reserfau na ellir eu defnyddio £'000**	**Cyfanswm Cronfeydd wrth Gefn yr Awdurdod £'000**
Balans 31 Mawrth 2021		**1,450**	**3,462**	**0**	**4,912**	**(327,022)**	**(322,110)**
Symudiad mewn cronfeydd wrth gefn yn ystod 2021/22							
Gweddill neu (Diffyg) ar y Darpariaeth o Wasanaethau		(7,736)	0	0	(7,736)	0	(7,736)
Incwm a Gwariant arall cynhwysfawr		0	0	0	0	24,329	24,329
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr		**(7,736)**	**0**	**0**	**(7,736)**	**24,329**	**16,593**
Cyweiriadau rhwng sail cyfrifyddu a sail cronfa o dan y rheoliadau	6	10,059	0	238	10,149	(10,149)	0
(Cynnydd)/Gostyngiad Net cyn trosi i'r Cronfeydd wrth Gefn a glustnodwyd		2,323	0	238	2,413	14,180	16,593
Cyweiriad		0	0	0	0	0	0
Trosiannau Eraill i/(o) Cronfeydd wrth Gefn a glustnodwyd		(2,253)	2,105	0	0	0	0
Cynnydd/(Gostyngiad) yn 2021/22	7	**70**	**2,105**	**238**	**2,413**	**14,180**	**16,593**
Balans 31 Mawrth 2022		**1,520**	**5,567**	**238**	**7,325**	**(312,842)**	**(305,517)**

DATGANIAD SYMUDIAD MEWN CRONFEYDD

2020/21	Nodyn	Balans Cronfa Cyffredinol £'000	Cronfeydd wrth Gefn wedi'u clustnodi a Grant £'000	Cronfa wrth Gefn talebau cyfalaf £'000	Cronfeydd wrth Gefn defnyddiol £'000	Reserfau na ellir eu defnyddio £'000	Cyfanswm Cronfeydd wrth Gefn yr Awdurdod £'000
Balans 31 Mawrth 2020		**1,387**	**1,820**	**0**	**3,207**	**(298,215)**	**(295,008)**
Symudiad mewn cronfeydd wrth gefn yn ystod 2020/21							
Gweddill neu (Diffyg) ar y Darpariaeth o Wasanaethau		(8,477)	0	0	(8,477)	0	(8,477)
Incwm a Gwariant arall cynhwysfawr		0	0	0	0	(18,625)	(18,625)
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr		**(8,477)**	**0**	**0**	**(8,477)**	**(18,625)**	**(27,102)**
Cyweiriadau rhwng sail cyfrifyddu a sail cronfa o dan y rheoliadau	6	(10,182)	0	0	10,182	(10,182)	0
(Cynnydd)/Gostyngiad Net cyn trosi i'r Cronfeydd wrth Gefn a glustnodwyd		1,705	0	0	1,705	(28,807)	(27,102)
Cyweiriad		0	0	0	0	0	0
Trosiannau Eraill i/(o) Cronfeydd wrth Gefn a glustnodwyd		(1,642)	1,642	0	0	0	0
Cynnydd/(Gostyngiad) yn 2020/21	7	**63**	**1,642**	**0**	**1,705**	**(28,807)**	**(27,102)**
Balans 31 Mawrth 2021		**1,450**	**3,462**	**0**	**4,912**	**(327,022)**	**(322,110)**

Y FANTOLEN

Mae'r Fantolen yn dangos gwerth, ar ddyddiad y Fantolen, yr asedau a'r ymrwymiadau a gydnabyddir gan yr Awdurdod. Mae asedau net yr Awdurdod (asedau llai ymrwymiadau) yn cael eu cyfateb gan y cronfeydd sydd gan yr Awdurdod. Adroddir ynghylch cronfeydd mewn dau gategori. Y categori cyntaf o gronfeydd yw cronfeydd defnyddiadwy sef cronfeydd y gall yr Awdurdod eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau, yn amodol ar yr angen i gynnal lefel ddarbodus o gronfeydd ac unrhyw gyfyngiadau statudol ar eu defnydd (e.e. y Gronfa Dderbyniadau na ellir ond ei defnyddio i ariannu gwariant cyfalaf neu ad-dalu dyled). Yr ail gategori o gronfeydd yw'r rhai nad yw'r Awdurdod yn gallu eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau. Mae'r categori hwn o gronfeydd yn cynnwys cronfeydd sy'n dal enillion na wireddwyd a cholledion (e.e. y Gronfa Ailbrisio), pryd na fyddai symiau ond ar gael i ddarparu gwasanaethau os caiff yr asedau eu gwerthu; ac mae cronfeydd sy'n dal gwahaniaethau amseru yn cael eu dangos yn y llinell Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd 'Addasiadau rhwng y sail cyfrifyddu a'r sail ariannu o dan reoliadau'.

31 Mawrth 2021 £'000		Nodyn	31 Mawrth 2022 £'000
39,537	Eiddo ac Offer	11	43,165
477	Asedau Anniriaethol	11	226
376	Dyledwyr Tymor Hir	15	33
40,390	**Asedau Hir Dymor**		**43,424**
566	Rhestrau Stoc	14	601
2,647	Dyledwyr Tymor Byr	15	3,732
0	Asedau a ddelir i'w gwerthu	11	0
1,528	Arian a chyfwerth ariannol	16	2,532
4,741	**Asedau Cyfredol**		**6,865**
16,774	Benthyca Tymor Byr	12	13,763
426	Darpariaethau	18	602
3,148	Credydwyr Tymor Byr	17	3,047
20,348	**Rhwymedigaethau Cyfredol**		**17,412**
337,323	Rhwymedigaeth Pensiwn	32	327,498
135	Darpariaethau Tymor Hir	18	135
9,435	Benthyca Tymor Hir	12	10,761
346,893	**Rhwymedigaethau Tymor Hir**		**338,394**
(322,110)	**Asedau Net**		**(305,517)**
4,912	Cronfeydd wrth gefn gellid defnyddio	19	7,325
(327,022)	Cronfeydd wrth gefn nas ellid defnyddio	20	(312,842)
(322,110)	**Cyfanswm Cronfeydd wrth gefn**		**(305,517)**

DATGANIAD LLIF ARIAN

Mae'r Datganiad Llif Arian yn dangos y newidiadau yn arian a chyfwerth ag arian yr Awdurdod yn ystod y cyfnod adrodd. Mae'r datganiad yn dangos sut mae'r Awdurdod yn creu ac yn defnyddio arian a chyfwerth ag arian trwy gategoreiddio llif arian fel gweithgareddau gweithredu, buddsoddi ac ariannu. Mae swm y llif arian net sy'n deillio o'r gweithgareddau gweithredu yn ddangosydd allweddol o'r graddau y mae gweithrediadau'r Awdurdod yn cael eu hariannu trwy gyfraniadau ac incwm grant neu gan dderbynwyr y gwasanaethau a ddarperir gan yr Awdurdod. Mae'r gweithgareddau buddsoddi yn dangos y graddau y mae'r all-lifiadau arian wedi eu gwneud ar gyfer adnoddau sydd â'u bwriad o gyfrannu at y modd y gall yr Awdurdod ddarparu gwasanaethau yn y dyfodol. Mae'r llifoedd arian sy'n deillio o weithgareddau ariannu yn ddefnyddiol wrth ragweld ceisiadau o lifiadau arian yn y dyfodol gan ddarparwyr cyfalaf (h.y. benthyca) i'r Awdurdod.

2020/21 £'000		Nodyn	2021/22 £'000
8,477	**(Gwarged)/Diffyg Net wrth Ddarparu Gwasanaethau**		**7,736**
(13,113)	Addasiadau i’r (Gwarged) neu Ddiffyg Net wrth Ddarparu Gwasanaethau ar gyfer Symudiadau nad ydynt yn Arian	21	(11,437)
(378)	Addasiadau ar gyfer Eitemau sydd yn y (Gwarged) neu Ddiffyg net wrth Ddarparu Gwasanaethau sy’n Weithgareddau Buddsoddi neu Ariannu	21	(303)
(5,014)	Llifoedd Arian Net o Weithgareddau Gweithredu	21	(4,004)
0	Gweithgareddau Buddsoddi	22	1,013
5,257	Gweithgareddau Ariannu	23	**1,987**
243	(Cynnydd) neu Ostyngiad Net mewn Arian a Chyfwerth ag Arian		(1,004)
(1,771)	**Arian a Chyfwerth ag Arian ar ddechrau'r Cyfnod adrodd**		**(1,528)**
(1,528)	**Arian a Chyfwerth ag Arian ar ddiwedd y Cyfnod adrodd**	16	**(2,532)**

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL

Mae'r nodiadau'n rhoi gwybodaeth am sail y gwaith o baratoi'r datganiadau ariannol a'r polisïau cyfrifyddu penodol a ddefnyddiwyd. Maent yn darparu gwybodaeth nad yw'n cael ei chyflwyno yn unlle arall yn y datganiadau ariannol ac sy'n berthnasol er mwyn deall y cyfrifon.

1 DOETHINEB WRTH DDILYN Y POLISÏAU CYFRIFYDDU

Wrth ddilyn y polisïau cyfrifyddu sydd yn Atodiad 1, mae'r Awdurdod wedi gorfod arfer doethineb wrth ymdrin â thrafodion cymhleth neu'r rhai lle mae ansicrwydd am y dyfodol. Rhaid penderfynu ar rai pethau yn y Datganiad o Gyfrifon oherwydd bod llawer o ansicrwydd am lefelau'r cyllid i Lywodraeth Leol yn y dyfodol. Fodd bynnag, mae'r Awdurdod wedi penderfynu nad yw'r ansicrwydd hwn yn ddigon eto i ddarparu arwydd y gallai asedau'r Awdurdod gael eu niweidio o ganlyniad i'r angen i ostwng lefelau darpariaeth gwasanaethau.

2 RHAGDYBIAETHAU A WNAED AM Y DYFODOL A FFYNONELLAU PWYSIG ERAILL O ANSICRWYDD WRTH AMCANGYFRIF

Mae'r datganiad o gyfrifon yn cynnwys ffigyrau amcangyfrifedig sy'n seiliedig ar ragdybiaethau a wnaed gan yr awdurdod ynghylch y dyfodol neu sy'n ansicr fel arall. Gwneir amcangyfrifon gan ystyried profiad hanesyddol, tueddiadau cyfredol a ffactorau perthnasol eraill. Mae'r rhagdybiaethau a'r ffynonellau eraill o ansicrwydd wrth amcangyfrif a ddatgelir isod yn ymwneud â dyfarniadau anodd, goddrychol neu gymhleth. Wrth i gynnydd fod yn nifer yr amrywiadau sy'n effeithio ar ddatrys yr ansicrwydd posibl yn y dyfodol, mae'r dyfarniadau hyn yn mynd yn fwyfwy goddrychol a chymhleth. O ganlyniad, ni ellir pennu'r balansau â sicrwydd a gallai'r canlyniadau gwirioneddol fod yn wahanol iawn i'r rhagdybiaethau a'r amcangyfrifon.

Dyma'r prif eitemau ar Fantolen yr Awdurdod ar 31 Mawrth 2022 y mae risg sylweddol o addasiadau arwyddocaol iddynt yn y flwyddyn ariannol I ddod:

Eitem	Ansicrwydd	Effeithiau os bydd y Canlyniadau Gwirioneddol yn Wahanol i'r Rhagdybiaethau
Ymrwymiad Pensiynau	Mae'r amcangyfrif o'r ymrwymiad net i dalu pensiynau yn dibynnu ar nifer o ragdybiaethau cymhleth yn ymwneud â'r gyfradd disgownt a ddefnyddiwyd, y gyfradd yr amcan estynnir y bydd cyflogau'n codi, newidiadau mewn oedrannau ymddeol, cyfraddau marw ac, ar gyfer Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, yr enillion a ddisgwylir ar asedau'r gronfa bensiwn. Mae adran actiwari'r llywodraeth yn rhoi asesiad o'r ymrwymiadau. Mae rhagor o wybodaeth ar gael yng nghyfrif y gronfa bensiwn.	Mae newidiadau cymharol fach yn y rhagdybiaethau yn gallu cael effaith sylweddol ar ymrwymiad net pensiynau. Ni fydd yr ymrwymiad net pensiynau a ddangosir yn y fantolen ond yn dod yn daladwy dros gyfnod ymddeol y gweithwyr cyfredol a'r rhai sydd wedi ymddeol, fel bod modd ymestyn addasiadau i'r ymrwymiadau dros gyfnod o flynyddoedd drwy newidiadau i gyfraniadau gweithwyr a chyflogwyr. Mae cynnydd yng nghyfraniadau cyflogwyr yn cael effaith uniongyrchol ar y gyllideb.
Gwerth Eiddo	Mae'r Awdurdod yn ailbrisio ei asedau bob 5 mlynedd. Oherwydd yr amrywiadau arwyddocaol yn y farchnad, cynhaliwyd ymarferiad ailbrisio ychwanegol yn 2021/22. Mae'n bosibl y gallai gwerth eiddo barhau i amrywio, yn enwedig yn ystod adegau o ansicrwydd economaidd. Mae prisiadau'n seiliedig ar ragdybiaethau am gyflwr asedau, oes ddefnyddiol, gwerth gweddilliol ac amgylchiadau'r farchnad. Mae'r dyfarniadau hyn yn seiliedig ar yr wybodaeth orau sydd ar gael, ac maent yn cael eu gwneud gan briswyr cymwysedig ond maent yn seiliedig ar amcangyfrifon er hynny. Mae effaith Brexit, y Pandemig ac yn fwy diweddaraf oblygiadau yn sgil y rhyfel yn Wcrain yn creu sefyllfa anwadal yn y farchnad. Mae hyn yn cael ei gadw dan arolwg er mwyn penderfynu a oes angen newid y cylch prisio.	Byddai amrywiad yng ngwerth eiddo yn effeithio ar y gwerthoedd sydd yn y Fantolen ac ar yr hyn a godir ar y dibrisiad cyfatebol.

3. EITEMAU PERTHNASOL INCWM A CHOSTAU

Oherwydd newidiadau mewn rhagdybiaethau actiwaraidd cyfanswm yr atebolrwydd net ar Bensiwn y Diffoddwyr Tân Mae'r Cynllun a'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol wedi gostwng £ 9.8m. Mae hyn yn bennaf oherwydd bod newidiadau yn y rhagdybiaethau perthnasol i ail-fesur yr asedau/ymrwymiadau net.

4. DIGWYDDIADAU AR ÔL Y CYFNOD ADRODD

Mae'r Datganiad o Gyfrifon wedi cael ei awdurdodi I'w gyhoeddi gan Drysorydd yr Awdurdod Tân ac Achub ar 17 Hydref 2022. Digwyddiadau ar ôl y cyfnod adrodd yw'r rhai sy'n digwydd rhwng diwedd y cyfnod adrodd (31ain Mawrth 2022) a'r dyddiad y caiff y datganiadau ariannol eu hawdurdodi I'w cyhoeddi ar 17 Hydref 2022.

5 DADANSODDIAD O WARIANT A CHYLLID

Mae'r datganiad yn dangos sut mae gwariant blynyddol yn cael ei ddefnyddio ac yn cael ei ariannu o adnoddau (grantiau, cyfraniadau ac ati) gan awdurdodau lleol o'i gymharu ag adnoddau a ddefnyddir neu a enillir gan awdurdodau yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol. Mae hefyd yn dangos sut mae'r gwariant hwn yn cael ei ddyrannu er mwyn gwneud penderfyniadau yn unol â'r math o wariant a wnaed. Mae Incwm a Gwariant, y rhoddir cyfrif amdanynt dan arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol (GAAP), yn cael eu cyflwyno'n llawnach yn y Datganiad Cynhwysfawr ar Incwm a Gwariant.

2020/21				2021/22		
Gwariant Net i'w godi ar y Gronfa gyffredinol £'000	**Addasiadau rhwng y sail Cyfrifyddu a Chyllid £'000**	**Gwariant Net yn y Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant £'000**		**Gwariant Net i'w godi ar y Gronfa gyffredinol £'000**	**Addasiadau rhwng y sail Cyfrifyddu a Chyllid £'000**	**Gwariant Net yn y Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant £'000**
25,198	281	25,479	Gweithwyr	26,917	5,574	32,491
2,641	0	2,641	Adeiladau	2,578	0	2,578
924	0	924	Trafnidiaeth	1,034	0	1,034
5,053	0	5,053	Cyflenwadau a Gwasanaethau	4,197	0	4,197
603	0	603	Gwasanaethau Cefnogi	639	0	639
2,484	2,466	4,950	Costau Ariannu Cyfalaf	2,306	(2,585)	(279)
(2,666)	2	(2,664)	Incwm	(2,920)	2	(2,918)
34,237	**2,749**	**36,986**	**Cost Net y Gwasanaeth**	**34,751**	**2,991**	**37,742**
			Incwm a Gwariant Eraill			
0	7,433	7,433	Addasiadau Incwm a Gwariant Eraill	0	7,068	7,068
(35,942)	0	(35,942)	Treth o Incwm Grant Amhenodol	(37,074)	0	(37,074)
(1,705)	**10,182**	**8,477**	**Gwasanaethau**	**(2,323)**	**10,059**	**7,736**
		(1,387)	Balans Agoriadol Cronfa Gyffredinol			(1,450)
		(63)	Diffyg ym Malans y Gronfa Gyffredinol am y Flwyddyn			(70)
		0	Symudiadau eraill heb eu cynnwys uchod h.y. cronfeydd wedi eu clustnodi			0
		(1,450)	**Balans y Gronfa Gyffredinol**			**(1,520)**

Nodiadau i'r Dadansoddiad Gwariant a Chyllid

	2021/22			
	Addasiad i ddibenion cyfalaf £'000	Newid Net ar gyfer yr Addasiadau Pensiynau £'000	Gwahan-iaethau Eraill £'000	Cyfanswm Addasiadau £'000
Gweithwyr	0	5,562	12	5,574
Cyflenwadau a Gwasanaethau	0	0	0	0
Costau Ariannu Cyfalaf	(2,585)	0	0	(2,585)
Incwm	0	0	2	2
Cost Net y Gwasanaeth	**(2,585)**	**5,562**	**14**	**2,991**
Incwm a Gwariant Arall				
Addasiadau Incwm a Gwariant Arall	(15)	6,780	303	7,068
Gwahaniaeth rhwng Gwarged neu ddiffyg y Gronfa Gyffredinol a Gwarged neu ddiffyg CIES ar ddarparu gwasanaethau	**(2,600)**	**12,342**	**317**	**10,059**

	2020/21			
	Addasiad i ddibenion cyfalaf £'000	Newid Net ar gyfer yr Addasiadau Pensiynau £'000	Gwahan-iaethau Eraill £'000	Cyfanswm Addasiadau £'000
Gweithwyr	0	244	37	281
Cyflenwadau a Gwasanaethau	0	0	0	0
Costau Ariannu Cyfalaf	2,466	0	0	2,466
Incwm	0	0	2	2
Cost Net y Gwasanaeth	**2,466**	**244**	**39**	**2,749**
Incwm a Gwariant Arall				
Addasiadau Incwm a Gwariant Arall	41	7,014	378	7,433
Gwahaniaeth rhwng Gwarged neu ddiffyg y Gronfa Gyffredinol a Gwarged neu ddiffyg CIES ar ddarparu gwasanaethau	**2,507**	**7,258**	**417**	**10,182**

Cysoni Incwm Gwariant y Gwasanaeth a gyflwynwyd yn y Cyfrifon Rheolaeth â Chost Gwasanaethau yn y Datganiad Cynhwysfawr ar Incwm a Gwariant

Mae'r cysoniad hwn yn dangos sut mae'r ffigyrau sydd yn y Datganiad Dadansoddi Gwariant a Chyllid yn gysylltiedig â'r symiau sydd yn y Datganiad Cynhwysfawr ar Incwm a Gwariant.

2020/21 £'000			2021/22 £'000	
	34,237	Gwariant Net yn Nadansoddiad y Gwasanaeth		34,751
		Symiau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr sydd heb eu hadrodd i'r rheolwyr yn y Dadansoddiad		
2,477		Dibrisiad	2,101	
0		Rhyddhau Grant Llywodraeth	(238)	
244		IAS 19 – Addasiad Pensiynau (Nodyn 32)	5,562	
2,473		Amhariad	(2,206)	
37		Absenoldebau Cronedig	64	
0	5,231	Addasiad Dibrisiad CAA/Gwaredu Asedau	12	5,295
		Symiau yn y Dadansoddiad sydd heb eu cynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr		
(2,104)		Ad-dalu Dyledion (MRP)	(2,001)	
(380)		Llog a dalwyd	(305)	
2	(2,482)	Llog a gafwyd	2	
0	0	Diffyg Cyfrif Masnachu		(2,304)
	36,986	**Cost Gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr**		**37,742**

6. ADDASIADAU RHWNG Y SAIL CYFRIFYDDU A'R SAIL ARIANNU DAN REOLIADAU

Mae'r nodyn hwn yn rhestru'r addasiadau a wneir i'r holl Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a gydnabyddir gan yr Awdurdod yn y flwyddyn, a hynny un unol â'r arfer cyfrifyddu priodol i'r adnoddau a enwir gan y darpariaethau statudol fel rhai sydd ar gael i'r Awdurdod ar gyfer cwrdd â gwariant cyfalaf a refeniw yn y dyfodol.

2021/22	Cronfeydd wrth gefn gellid defnyddio				Cronfeydd wrth gefn na ellid defnyddio
	Balans Cronfa Gyffredinol £'000	Grant Cyfalaf heb ei Gymhwyso £'000	Cronfeydd Cyfalaf a Glustnodwyd £'000	Cyfanswm cronfeydd gellid eu defnyddio £'000	Symudiad yn y cronfeydd wrth gefn nas ellid defnyddio £'000
Addasiadau'n bennaf yn ymwneud â'r Cyfrif Cyfalaf wedi'i addasu:					
Gwrthdroi eitemau wedi'u debydu/credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr					
Costau ar gyfer dibrisiad a nam ar asedau anghyfredol	2,101			2,101	(2,101)
Addasiad Blwyddyn Flaenorol ar Dir ac Adeiladau	64			64	(64)
Ailbrisio (colledion)/enillion ar Eiddo ac Offer	(2,206)			(2,206)	2,206
Enillion ar Waredu	(15)			(15)	15
Cynnwys yr eitemau heb eu debydu na'u credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:					
Darpariaeth Statudol ar gyfer ariannu buddsoddiad cyfalaf	(2,001)			(2,001)	2,001
Addasiadau'n bennaf yn ymwneud â Chronfa wrth Gefn Talebau Cyfalaf					
Trosglwyddo elw gwerthiant ariannol a gredydwyd fel rhan o'r gwerthiant ennill/colli i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	0			0	0
Caiff gwariant cyfalaf ei ariannu o falansau cronfeydd a glustnodwyd/refeniw			(148)	(148)	148
Addasiad yn bennaf yn ymwneud â'r Cronfa wrth Gefn Pensiynau					
Cyfraniadau pensiynau cyflogwyr a thaliadau uniongyrchol i bensiynwyr sy'n daladwy yn y flwyddyn	(8,830)			(8,830)	8,830
ymddeol wedi'u debydu neu credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (gweler Nodyn 20)	21,172			21,172	(21,172)
Gwrthdroi eitemau wedi'u debydu neu credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr					
Addasiad i'r Gronfa Grantiau wrth Gefn	(238)	238		0	0
Addasiad yn bennaf yn ymwneud â'r Cyfrif Absenoldebau Cronedig	0			0	0
Swm y mae'r tâl swyddog a godir ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar sail croniadau yn wahanol i dâl y gellir ei godi yn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol	12			12	(12)
Cyfanswm Addasiadau	**10,059**	**238**	**(148)**	**10,149**	**(10,149)**

2020/21	Cronfeydd wrth gefn defnyddiadwy			Cronfeydd wrth gefn annefnydd-iadwy
	Balans Cronfa Gyffredinol £'000	Grant Cyfalaf heb ei Gymhwyso £'000	Cyfanswm cronfeydd defnydd-iadwy £'000	Symudiad yn y cronfeydd wrth gefn annefnydd-iadwy £'000
Addasiadau'n bennaf yn ymwneud â'r Cyfrif Cyfalaf wedi'i addasu:				
Gwrthdroi eitemau wedi'u debydu/credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr				
Costau ar gyfer dibrisiad a nam ar asedau anghyfredol	2,477		2,477	(2,477)
Ailbrisio (colledion)/enillion ar Eiddo ac Offer	2,473		2,473	(2,473)
Enillion ar Waredu	41		41	(41)
Grantiau cyfalaf a chyfraniadau wnaed				
Cynnwys yr eitemau heb eu debydu na'u credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:	(2,104)		(2,104)	2,104
Darpariaeth Statudol ar gyfer ariannu buddsoddiad cyfalaf				
Addasiadau'n bennaf yn ymwneud â Chronfa wrth Gefn Talebau Cyfalaf	0		0	0
Trosglwyddo elw gwerthiant ariannol a gredydwyd fel rhan o'r gwerthiant ennill/colli i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	0		0	0
Defnydd o gronfa wrth gefn talebau cyfalaf i ariannu gwariant cyfalaf newydd				
Addasiad yn bennaf yn ymwneud â'r Cronfa wrth Gefn Pensiynau	(9,837)		(9,837)	9,837
Cyfraniadau pensiynau cyflogwyr a thaliadau uniongyrchol i bensiynwyr sy'n daladwy yn y flwyddyn	17,095		17,095	(17,095)
Gwrthdroi eitemau'n berthnasol i fuddion ymddeol wedi'u debydu neu credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (gweler Nodyn 20)				
Gwrthdroi eitemau wedi'u debydu neu credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	0		0	0
Addasiad i'r Gronfa Grantiau wrth Gefn				
Addasiad yn bennaf yn ymwneud â'r Cyfrif Absenoldebau Cronedig	0		0	0
Swm y mae'r tâl swyddog a godir ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar sail croniadau yn wahanol i dâl y gellir ei godi yn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol	37		37	(37)
Cyfanswm Addasiadau	**10,182**	**0**	**10,182**	**(10,182)**

7 TROSGLWYDDIADAU I'R CRONFEYDD A GLUSTNODWYD AC OHONYNT

Mae'r Nodyn hwn yn rhestru'r trosglwyddiadau i'r cronfeydd wrth gefn, ac ohonynt, ers 1 Ebrill 2020.

	Balans	Trosglwy-ddiadau allan	Trosglwy-ddiadau i mewn	**Balans**	Trosglwy-ddiadau allan	Trosglwy-ddiadau i mewn	**Balans**
	01-Ebr-20	2020/21	2020/21	**31-Maw-21**	2021/22	2021/22	**31-Maw-22**
	£'000	£'000	£'000	**£'000**	£'000	£'000	**£'000**
Cronfa Gyffredinol	**(1,387)**	0	(63)	**(1,450)**	0	(70)	**(1,520)**
Cronfeydd wrth gefn a grantiau a glustnodwyd	**(1,819)**	60	(1,702)	**(3,461)**	515	(2,620)	**(5,566)**
Grantiau Cyfalaf Heb ei gymhwyso						(238)	**(238)**
Cyfanswm	**(3,206)**	**60**	**(1,765)**	**(4,911)**	**515**	**(2,928)**	**(7,324)**

8 GWARIANT AC INCWM GWEITHREDU ERAILL

2020/21 £'000		**2021/22 £'000**
41	(Enillion) neu Golledion wrth waredu asedau anghyfredol	(15)
0	(Enillion) neu Golledion ar ddadgydnabod Asedau	0
41	**Cyfanswm**	**(15)**

9 INCWM A GWARIANT CYLLID A BUDDSODDIADAU

2020/21 £'000		**2021/22 £'000**
380	Llog yn daladwy a ffioedd tebyg	305
(2)	Llog	(2)
7,014	Llog Net ar yr ymrwymiad budd diffiniedig net	6,780
7,392	**Cyfanswm**	**7,083**

10 CYFRANIADAU GAN YR AWDURDODAU CYFANSODDOL

2020/21 Cyfraniad £		**2021/22 Cyfraniad £**
6,005	Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy	6,230
3,593	Cyngor Sir Ynys Môn	3,690
6,364	Cyngor Gwynedd	6,597
4,899	Cyngor Sir Ddinbych	5,060
7,968	Cyngor Sir y Fflint	8,282
7,113	Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam	7,215
35,942	**Cyfanswm**	**37,074**

11 EIDDO, PEIRIANNAU AC OFFER AC ASEDAU ANNIRIAETHOL

Caiff asedau eu prisio fel yr amlinellir yn Nodiadau 14 ac 15 o'r Polisiau Cyfrifyddu.

Symudiad yn 2021/2022	**Tir ac Adeiladau** **£'000**	**Cerbydau a Pheiriannau** **£'000**	**Asedau wrthi'n cael eu hadeiladu** **£'000**	**Eiddo, Peiriannau ac Offer** **Cyfanswm £'000**	**Asedau Anniriaethol** **Cyfanswm £'000**	**Asedau a gedwir i'w gwerthu** **Cyfanswm £'000**
Gwerth Llyfr Gros ar 1 Ebrill 2021	**31,625**	**22,770**	**198**	**54,593**	**1,221**	**0**
Ailgategoreiddio Asedau	0	198	(198)	0	0	0
Addasiad Blwyddyn Flaenorol wedi'i gydnabod drwy Gronfa Ailbrisio (Prisio Gweithdy)	(1,009)			(1,009)		
Addasiad Blwyddyn Flaenorol wedi'i gydnabod drwy Gyfrif Addasu Cyfalaf (Prisio Gweithdy Llandudno)	(65)			(65)		
Ychwanegiadau	0	148	1,027	1,175	0	0
Dadgydnabyddiaeth - Gwarediadau		(65)	0	(65)	0	0
Dadgydnabyddiaeth - Arall	0	(801)	0	(801)	(549)	0
Colledion/Gwrthdroadau diffyg a gydnabyddir yn y Gronfa Ailbrisio Wrth Gefn	3,048	0	0	3,048	0	0
Colledion/Gwrthdroadau diffyg a gydnabyddir yn y Gwarged/Diffyg ar Darpariaeth Gwasanaethau	1,237	0	0	1,237	0	0
Gwerth Llyfr Gros ar 31 Mawrth 2022	**34,836**	**22,250**	**1,027**	**58,113**	**672**	**0**
Dibrisiant Cronedig ar 1 Ebrill 2021	(605)	(14,451)	0	(15,056)	(744)	0
Ailgategoreiddio Asedau	0	0	0	0	0	0
Addasiad Blwyddyn Ariannol Dibrisiant wedi'i gydnabod drwy Gronfa Ailbrisio (Gweithdy Llandudno)	29	0	0	29	0	0
Addasiad Blwyddyn Flaenorol Dibrisiant wedi'i gydnabod drwy Gyfrif Addasu Cyfalaf (Gweithdy Llandudno)	1	0	0	1	0	0
Dibrisiant wedi'i ysgrifennu o'r Gronfa Ailbrisio	184			184		
Dibrisiant wedi'i ysgrifennu at y Gwarged/ Diffyg ar Ddarparu Gwansanaethau	967			967		
Dibrisiant am y Flwyddyn	(576)	(1,363)	0	(1,939)	(251)	0
Dadgydnabyddiaeth - Gwarediadau	0	65	0	65	0	0
Dadgydnabyddiaeth - Arall	0	801	0	801	549	0
Dibrisiad Cronedig ar 31 Mawrth 2022	**0**	**(14,948)**	**0**	**(14,948)**	**(446)**	**0**
GWERTH LLYFR NET AR 31 MAWRTH 2022	**34,836**	**7,302**	**1,027**	**43,165**	**226**	**0**

Symudiad yn 2020/2021	Tir ac Adeiladau £'000	Cerbydau a Pheiriannau £'000	Asedau wrthi'n cael eu hadeiladu £'000	Eiddo, Peiriannau ac Offer Cyfanswm £'000	Asedau Anniriaethol Cyfanswm £'000	Asedau a gedwir i'w gwerthu Cyfanswm £'000
Gwerth Llyfr Gros ar 1 Ebrill 2020	**38,723**	**23,082**	**628**	**62,433**	**1,231**	**0**
Ailgategoreiddio Asedau	0	101	(186)	(85)	85	0
Ychwanegiadau	0	0	0	0	0	0
Dadgydnabyddiaeth - Gwarediadau	0	(413)	0	(413)	0	0
Dadgydnabyddiaeth - Arall	0	0	(244)	(244)	(95)	0
Colledion/Gwrthdroadau diffyg a gydnabyddir yn y Gronfa Ailbrisio Wrth Gefn	(1,762)	0	0	(1,762)	0	0
Colledion/Gwrthdroadau diffyg a gydnabyddir yn y Gwarged/Diffyg ar Darpariaeth Gwasanaethau	(5,336)	0	0	(5,336)	0	0
Gwerth Llyfr Gros ar 31 Mawrth 2021	**31,625**	**22,770**	**198**	**54,593**	**1,221**	**0**
Dibrisiant Cronedig ar 1 Ebrill 2020	(3,947)	(13,202)	0	(17,149)	(578)	0
Ailgategoreiddio Asedau	0	0	0	0	0	0
Dibrisiant wedi'i ysgrifennu o'r Gronfa Ailbrisio	1,084	0	0	1,084	0	
Dibrisiant wedi'i ysgrifennu at y Gwarged/ Diffyg ar Ddarparu Gwansanaethau	2,863	0	0	2,863	0	0
Dibrisiant am y Flwyddyn	(605)	(1,621)	0	(2,226)	(252)	
Dadgydnabyddiaeth - Gwarediadau	0	372	0	372	0	0
Dadgydnabyddiaeth - Arall	0	0	0	0	86	0
Dibrisiant Cronedig ar 31 Mawrth 2021	**(605)**	**(14,451)**	**0**	**(15,056)**	**(744)**	**0**
GWERTH LLYFR NET AR 31 MAWRTH 2021	**31,020**	**8,319**	**198**	**39,537**	**477**	**0**
GWERTH LLYFR NET AR 31 MAWRTH 2020	**34,776**	**9,880**	**628**	**45,284**	**653**	**0**

Cafodd ymarferiad ailbrisio eiddo llawn ei gynnal gan Wilks Head and Eve, ar 1 Ebrill 2020. Cafodd lle swyddfeydd ei brisio ar y gwerth defnydd presennol, a chafodd gorsafoedd eu prisio ar gost amnewid dibrisiedig. Er mwyn cydymffurfio â'r Cod Ymarfer, fe wnaeth y prisiwr amcangyfrif oes weddilliol ar gyfer holl adeiladau'r Awdurdod. Mae’r dibrisio'n seiliedig ar y Dull Beacon, sef pan wneir amcangyfrif o gydrannau'r adeilad ac oes ddefnyddiol pob cydran. Cafodd asedau eraill eu cydnabod ar y gost hanesyddol, sy'n brocsi ar gyfer y gost bresennol ar asedau ag oes fer ac yn cael ei ddibrisio dros eu hoes ddefnyddiol.

12 OFFERYNNAU ARIANNOL

Categorïau Offerynnau Ariannol

Mae'r categorïau canlynol o offerynnau ariannol yn cael eu cario yn y Fantolen:

	Heb fod yn Gyfredol		Cyfredol	
	31 Mawrth 2022 £'000	31 Mawrth 2021 £'000	31 Mawrth 2022 £'000	31 Mawrth 2021 £'000
Buddsoddiadau				
Benthyciadau a swm sy'n dderbyniadwy	0	0	0	1,495
Asedau ariannol sydd ar gael i'w gwerthu	0	0	0	0
Cyfanswm Buddsoddiadau	**0**	**0**	**0**	**1,495**
Dyledwyr				
Benthyciadau a swm sy'n dderbyniadwy	33	376	3,732	2,647
Asedau ariannol a wnaed ar gyfansymiau cytundeb	0	0	0	0
Cyfanswm Dyledwyr	**33**	**376**	**3,732**	**2,647**
Benthyciadau				
Llog a gasglwyd	0	0	89	90
Rhwymedigaeth ariannol ar gost amorteiddio	10,761	9,435	13,674	16,684
Cyfanswm Benthyciadau	**10,761**	**9,435**	**13,763**	**16,774**
Credydwyr				
Rhwymedigaethau ariannol a wnaed ar gyfanswm contractau	0	0	3,047	3,148
Cyfanswm Credydwyr	**0**	**0**	**3,047**	**3,148**

Nodyn 1 - Dan y gofynion cyfrifyddu, mae'r gwerth i'w gario o werth yr offeryn ariannol yn cael ei ddangos yn y fantolen, sy'n cynnwys y prif swm y cafwyd ei fenthyg neu a roddwyd i'w fenthyg, ac addasiadau pellach ar gyfer costau torri neu fenthyciadau llog fesul cam (wedi'i fesur gan gyfrifiad cyfraddau llog effeithiol) gan gynnwys llog cronedig. Y gyfradd log effeithio yw'r llog cronedig effeithiol sy'n dderbyniadwy o dan yr offeryn, wedi'i addasu ar gyfer amorteiddio unrhyw bremiymau neu ddisgowntiau sy'n cael eu hadlewyrchu yn y pris prynu.

Nodyn 2 - Mae gwerth teg yn cael ei fesur drwy'r canlynol:

- cyfeirio'n uniongyrchol at y dyfynbrisiau a gyhoeddwyd mewn marchnad weithredol; a /neu
- amcangyfrif gan ddefnyddio techneg brisio.

Pan mae asedau'n cael eu nodi fel rhai wedi'u hamharu oherwydd ei bod yn debygol, oherwydd digwyddiad yn y gorffennol, na fydd taliadau dan y contract yn cael eu gwneud, bydd yr ased yn cael ei ysgrifennu i lawr a rhoddir cost ar y Datganiad Cynhwysfawr ar Incwm a Gwariant.

Bydd unrhyw enillion a cholledion sy'n deillio o ddad-gydnabod yr ased yn cael eu credydu/ debydu ar y Datganiad Cynhwysfawr ar Incwm a Gwariant.

Er nad oes angen darparu gwybodaeth fwy manwl, bydd angen gwybodaeth ychwanegol yn yr amgylchiadau canlynol, er mor annhebygol yw'r rheini:

- unrhyw symudiadau anarferol;
- dad-gydnabod offerynnau;
- lwfans ar gyfer colledion credyd;
- ailddosbarthu offerynnau;
- sicrwydd cyfochrog;
- diffyg-daliadau a thorri cytundebau.

Rhoddir esboniad mwy manwl o'r rhain isod:

Enillion/Colledion Offerynnau Ariannol

Dyma'r enillion a'r colledion sy'n cael eu cydnabod yn y Datganiad Cynhwysfawr ar Incwm a Gwariant mewn perthyn â'r offerynnau ariannol:

	2020/21		2021/22	
	Ymrwymiadau Ariannol - Mesur ar gost amorteiddiedig £'000	Asedau Ariannol Benthyciadau a derbyniadau £'000	Ymrwymiadau Ariannol - Mesur ar gost amorteiddiedig £'000	Asedau Ariannol Benthyciadau a derbyniadau £'000
Gwariant llog	380		305	
Cyfanswm y gwariant yn y Gwarged neu'r Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	**380**		**305**	
Incwm llog		(2)		(2)
Cyfanswm yr incwm yn y Gwarged neu'r Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau		**(2)**		**(2)**
Enillion net/(colledion) am y flwyddyn	**(380)**	**2**	**(305)**	**2**

Benthyca Allanol

Mae'r benthyciadau sy'n weddill wedi dod trwy'r Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus ac ar y marchnadoedd ariannol. Mae'r tabl canlynol yn rhoi dadansoddiad o'r benthyciadau tymor hir a thymor byr.
Mae'r tabl isod yn eithrio'r llog am y flwyddyn sy'n cael ei ddangos fel rhan o'r benthyciadau tymor byr.

	2020/21		2021/22	
	Cyfradd Llog yn daladwy	Loans £000	Cyfradd Llog yn daladwy	Loans £000
Benthyciadau'r Farchnad	0.05 - 0.10	14,000	0.007 - 0.2	9,000
Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus	1.45 - 4.9	12,119	1.0 - 4.9	15,435
Cyfanswm Benthyciadau Allanol		**26,119**		**24,435**

	2020/21		2021/22	
	Tymor Byr £000	**Tymor Hir £000**	**Tymor Byr £000**	**Tymor Hir £000**
Benthyciadau'r Farchnad	14,000	0	9,000	0
Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus	2,684	9,435	4,674	10,761
Cyfanswm Benthyciadau Allanol	**16,684**	**9,435**	**13,674**	**10,761**

Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy sy'n rheoli swyddogaeth y Trysorlys ar ran yr Awdurdod Tân ac Achub, ond mae'r holl fenthyciadau dan enw Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru.

13 GWERTH TEG ASEDAU AC YMRWYMIADAU SY'N CAEL EU CARIO AR GOST AMORTEIDDIEDIG

Mae'r ymrwymiadau ariannol a'r asedau ariannol a gynrychiolir gan fenthyciadau a derbyniadau yn cael eu cario ar y fantolen ar gost amorteiddiedig (mewn asedau/ymrwymiadau tymor hir gyda llog cronedig mewnasedau/ymrwymiadau cyfredol). Gellir asesu eu gwerth teg trwy gyfrifo gwerth presennol y llif arian sy'n digwydd dros weddill oes yr offerynnau, gan ddefnyddio'r rhagdybiaethau canlynol:

- O ran benthyciadau gan y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus a benthyciadau eraill sy'n daladwy, mae benthyciadau gan y Bwrdd wedi cael eu defnyddio i ddarparu gwerth teg dan weithdrefnau ad-dalu dyledion y Bwrdd;
- O ran benthyciadau a dderbynnir, defnyddiwyd y cyfraddau farchnad meincnod cyffredinol i ddarparu'r gwerth teg;
- Ni chydnabyddir ad-daliad cynnar nac amhariad;
- Pan fo offeryn yn aeddfedu ymhen llai na 12 mis, neu pan fo'n swm masnach neu'n swm derbyniadwy arall, cymerir mai'r gwerth teg yw'r swm sy'n cario neu'r swm ar y
- Cymerir mai gwerth teg swm masnach neu swm derbyniadwy arall yw'r swm ar yr anfoneb.

Dyma'r gwerthoedd teg a gyfrifir:

	31-Maw-21		31-Maw-22	
	Swm cario £'000	**Gwerth teg £'000**	**Swm cario £'000**	**Gwerth teg £'000**
Dyled y BBGC	12,119	13,781	15,435	16,175
Dyled nad yw'r BBGC	14,000	14,000	9,000	9,000
Cyfanswm y ddyled	**26,119**	**27,781**	**24,435**	**25,175**

Mae'r gwerth teg wedi ei gyfrifo gan gyfeirio'n benodol at ddyfynbrisiau a gyhoeddwy mewn marchnad weithredol. Yn achos yr Awdurdod Tân ac Achub, maent yn seiliedig ar bremiymau a fyddai'n daladwy pe ildiwyd benthyciadau'r BBGC ac maent yn darparu rhagamcan o'r llog ychwanegol sy'n daladwy i'w gymharu â'r un benthyciad ar gyfraddau cyfredol y farchnad â disgownt yn ôl i'r cyfnod presennol. Mae'r swm cludo yn eithrio'r llog cronedig fel yn Nodyn 12.

14 RHESTRAU STOC

	Prif Storfeydd		Stoc Fflyd		Cyfansymiau	
	2020/21 £'000	2021/22 £'000	2020/21 £'000	2021/22 £'000	2020/21 £'000	2021/22 £'000
Balans ar ddechrau'r flwyddyn	545	419	122	147	667	566
Pryniadau	165	99	158	220	323	319
Cydnabyddir fel gwariant yn y flwyddyn	(291)	(98)	(133)	(186)	(424)	(284)
Balans sy'n weddill ar ddiwedd y flwyddyn	**419**	**420**	**147**	**181**	**566**	**601**

15 DYLEDWYR

2020/21 £'000		2021/22 £'000
	Tymor hir	
376	Taliadau ymlaen llaw	33
376	**Cyfanswm Tymor Hir**	**33**
	Tymor Byr	
277	Arall	384
1,803	Masnach	2,511
567	Rhagdaliad	837
2,647	**Cyfanswm Tymor Byr**	**3,732**
3,023	**Cyfanswm Dyledwyr Tymor Hir a Thymor Byr**	**3,765**

16 ARIAN A CHYFWERTH ARIANNOL

Mae'r arian gwirioneddol mewn llaw yn cynrychioli'r arian a ddangosir yn y Fantolen, ynghyd â'r trafodion nad effeithir arnynt o fewn y balans banc a oedd wedi ei glirio ar 31 Mawrth 2022. Mae'r tabl canlynol yn rhoi crynodeb o'r sefyllfa:

31 Mawrth 2021 £'000		31 Mawrth 2022 £'000
1,495	Cyfrifon Galw Banc	0
23	Cyfrifon Banc Cyfredol	2,522
10	Imprest Arian Mân	10
1,528	**Cyfanswm**	**2,532**

17 CREDYDWYR

2020/21 £'000		2021/22 £'000
1,302	Arall	1,195
1,846	Masnach	1,852
3,148	**Cyfanswm**	**3,047**

18 DARPARIAETHAU

Ar 31 Mawrth 2022, roedd gan yr Awdurdod ddarpariaethau yn werth £737k yn ymwneud ag ymrwymiadau tuag at weithwyr cyflogedig. Defnyddir y ddarpariaeth hon yn erbyn gwariant refeniw, pan fydd yn digwydd:

	Balans agoriadol £'000	Symudiadau i mewn £'000	Symudiadau allan £'000	Balans terfynol £'000
Darpariaethau Tymor Byr	426	417	(241)	602
Darpariaethau Tymor Hir	135	0	0	135
Cyfanswm	**561**	**417**	**(241)**	**737**

19 CRONFEYDD DEFNYDDIADWY

Cronfeydd Cyffredinol

Doeth yw bod yr Awdurdod yn dal Cronfa Gyffredinol, a dyma'r meysydd lle disgwylir y bydd yn cael ei defnyddio:
• codiadau cyflog;
• gostyngiad mewn arian grant.

£1,520k yw balans y gronfa ar 31 Mawrth 2022 (31 Mawrth 2021: £1,450k). Mae'r cynnydd o ganlyniad i danwariant o £70k yn y gyllideb refeniw.

Cronfeydd a Glustnodwyd

Sefydlwyd nifer o gronfeydd a glustnodwyd ar gyfer cynlluniau y mae'r Awdurdod wedi cytuno i'w hariannu.

	Balans 1 Ebrill 2020 £'000	Trosglwydd-iadau i mewn/(allan) 2020/21 £'000	Balans 31 Mawrth 2021 £'000	Trosglwydd-iadau i mewn/(allan) 2021/22 £'000	Balans 31 Mawrth 2022 £'000
Cronfa wrth gefn ar gyfer pensiynau	85	0	85	0	85
Cynllun Radio	300	200	500	250	750
Grant ADTC Gostyngiad/ Hyfforddiant	195	0	195	0	195
Cronfa wrth gefn ar gyfer llog	100	0	100	200	300
Atgyweiro Hydrantau Tân	90	0	90	0	90
Lifrai OGP	250	0	250	0	250
Newid Trawsffurfio	350	450	800	51	851
Gwella Cyfleusterau	150	340	490	833	1,323
Atebolrwydd Cyfreithiol	200	0	200	25	225
Hyfforddiant	100	0	100	150	250
Digwyddiadau Mawr	0	150	150	0	150
Gwelliannau i Systemau	0	502	502	346	848
Chwyddiant	0	0	0	250	250
Cyfanswm	**1,820**	**1,642**	**3,462**	**2,105**	**5,567**

Cronfeydd Grantiau

Dan safonau IFRS, mae unrhyw grantiau a dderbyniwyd gan yr Awdurdod ar gyfer cynlluniau penodol, ond sydd heb eu defnyddio yn y flwyddyn, yn cael eu dangos dan Grantiau Cyfalaf a dderbyniwyd ymlaen llaw.

Cyfanswm Cronfeydd Defnyddiadwy

31 Mawrth 2021 £'000		31 Mawrth 2022 £'000
1,450	Cronfeydd Cyffredinol	1,520
3,462	Cronfeydd a Glustnodwyd	5,567
0	Grantiau Cyfalaf Heb eu Cymhwyso	238
4,912	**Cyfanswm**	**7,325**

20 CRONFEYDD ANNEFNYDDIADWY

31 Mawrth 2021 £'000		31 Mawrth 2022 £'000
6,719	Cronfa Ailbrisio	8,550
3,908	Cyfrif Addasu Cyfalaf	6,444
(337,323)	Cronfa Bensiynau	(327,498)
(326)	Cyfrif Absenoldebau Cronedig	(338)
(327,022)	**Cyfanswm**	**(312,842)**

Cronfa Ailbrisio

Mae'r Gronfa Ailbrisio yn cynnwys yr enillion a wnaed gan yr Awdurdod sy'n deillio o gynnydd yng ngwerth ei Eiddo, ei Beiriannau a'i Offer.

Bydd y balans yn cael ei ostwng pan fo asedau gydag enillion cronedig yn:
* cael eu hailbrisio am i lawr, neu'n cael eu hamharu a'r enillion yn cael eu colli;
* cael eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau, a'r enillion yn cael eu treulio trwy ddibrisiad, neu'n cael eu gwaredu, a'r enillion yn cael eu gwireddu.

Nid yw'r Gronfa ond yn cynnwys enillion cronedig ers 1 Ebrill 2007, sef y dyddiad y crewyd y Gronfa. Mae enillion cronedig sy'n deillio cyn y dyddiad hwnnw yn cael eu cyfuno yn y balans ar y Cyfrif Addasu Cyfalaf.

2020/21 £'000		2021/22 £'000
7,318	**Balans ar 1 Ebrill**	**6,719**
0	Ailbrisio asedau am i fyny/cael gwared ar y dibrisiad	3,231
(678)	Ailbrisio asedau a cholledion amhariad i lawr nas codir ar y gwarged/diffyg wrth ddarparu	0
0	Addasiad Blwyddyn Flaenorol	(980)
203	Addasiad o'r Cyfrif Addasu Cyfalaf	(331)
(124)	Gwahaniaeth rhwng dibrisiad gwerth teg a dibrisiad cost hanesyddol	(89)
6,719	**Balans ar 31 Mawrth**	**8,550**

Cyfrif Addasu Cyfalaf

Mae'r Cyfrif Addasu Cyfalaf yn amsugno'r gwahaniaethau amseru sydd rhwng y trefniadau gwahanol ar gyfer rhoi cyfrif am dreuliant asedau anghyfredol ac ar gyfer ariannu caffael, adeiladu neu wella'r asedau hynny dan y darpariaethau statudol.

Debydir y Cyfrif gyda chost caffael, adeiladu neu wella gan fod dibrisiad, colled amhariad ac amorteiddiad yn cael eu codi ar y Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant (gyda chofnodion cyson o'r Gronfa Ailbrisio i drosi ffigyrau gwerth teg yn sail cost hanesyddol). Credydir y Cyfrif gyda'r symiau a neilltuwyd gan yr Awdurdod fel arian ar gyfer costau caffael, adeiladu a gwella. Mae'r Cyfrif yn cynnwys enillion a cholledion cronedig ar Eiddo Buddsoddi, ac enillion a gydnabuwyd ar asedau rhoddedig sydd eto i gael eu treulio gan yr Awdurdod.

Mae'r Cyfrif hefyd yn cynnwys enillion prisio a gronnwyd ar Eiddo, Peiriannau ac offer cyn 1 Ebrill 2007, sef y dyddiad y crewyd y Gronfa Ailbrisio ar gyfer dal enillion o'r fath.

2020/21 £'000		2021/22 £'000
6,874	Balans ar 1 Ebrill	3,908
	Gwrthdroi eitemau sy'n berthnasol i wariant cyfalaf wedi'i ddebydu neu'i gredydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	
(41)	Cyfanswm yr asedau anghyfredol a ddilëwyd ar ôl cael gwared arnynt neu eu gwerthu fel rhan o enillion/colledion gwaredu'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	15
(2,353)	Taliadau am ddibrisiad ac amhariad asedau anghyfredol	(2,101)
0	Dadgydnabyddiaeth asedau cyfredol	(64)
(2,473)	Addasiad yn ymwneud ag ailbrisio asedau	2,206
0	Addasiadau i'r Gronfa Ailbrisio drwy'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	0
(203)	Addasiadau i'r symiau a ddilëwyd o'r Gronfa Ailbrisio	331
(5,070)	Swm net wedi'i ysgrifennu allan o gost yr asedau anghyfredol a ddefnyddiwyd yn y flwyddyn	387
	Cyllido cyfalaf a wnaed yn y flwyddyn:	
0	Defnydd o Gronfa Wrth Gefn Talebion Cyfalaf i ariannu gwariant cyfalaf newydd	0
0	Grantiau cyfalaf a chyfraniadau a gredydwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a ddefnyddiwyd ar gyfer ariannu cyfalaf	148
2,104	Darpariaeth statudol ar gyfer ariannu buddsoddiad cyfalaf a gostiwyd yn erbyn y cronfa gyffredinol	2,001
(2,966)		2,536
3,908	**Balans 31 Mawrth**	**6,444**

Mae'r nodiadau gwrthgyferbynio ar gyfer dibrisio, costau amhariad ac ailbrisio yn cael eu rhoi naill ai ar y Gronfa Ailbrisio neu'r Cyfrif Addasu Cyfalaf yn ôl y meini prawf uchod. Mae'r tabl isod yn dangos y trafodion a wnaed ar y Gronfa Ailbrisio a'r Cyfrif Addasu Cyfalaf.

2020/21					2021/22			
Datganiad Ased Sefydlog (Nodyn 11)	**Cronfa Ailbrisio**	**Cyfrif Addasu Cyfalaf**	**Cyfansymiau**		**Datganiad Ased Sefydlog (Nodyn 11)**	**Cronfa Ailbrisio**	**Cyfrif Addasu Cyfalaf**	**Cyfansymiau**
(2,477)	(124)	(2,353)	(2,477)	Dbrisiad	(2,190)	(89)	(2,101)	(2,190)
0	0	0	0	Addasiad Blwyddyn Flaenorol	(1,074)	(1,009)	(65)	(1,074)
(3,151)	(678)	(2,473)	(3,151)	Ailbrisio	5,436	3,232	2,204	5,436
(5,628)	**(802)**	**(4,826)**	**(5,628)**	**Cyfanswm**	**2,172**	**2,134**	**38**	**2,172**

Cronfa wrth gefn ar gyfer Pensiynau

Mae'r Gronfa wrth gefn ar gyfer Pensiynau yn amsugno'r gwahaniaethau amseru sy'n digwydd oherwydd y trefniadau gwahanol ar gyfer cyfrifyddu buddion ôl-gyflogi a buddion ariannu yn unol â'r darpariaethau statudol.

Mae'r Awdurdod yn rhoi cyfrif am fuddion ôl-gyflogi yn y Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant gan fod y buddion yn cael eu hennill gan weithwyr sy'n cronni blynyddoedd o wasanaeth, gan ddiweddaru'r ymrwymiadau a gydnabyddir i adlfewyrchu chwyddiant, newid rhagdybiaethau ac adenillion buddsoddiadau ar unrhyw adnoddau a neilltuir i gwrdd â'r costau. Fodd bynnag, mae trefniadau statudol yn ei gwneud yn ofynnol i unrhyw fuddion a enillir gael eu hariannu gan fod yr Awdurdod yn gwneud cyfraniadau cyflogwr i'r cronfeydd pensiwn neu yn y pen draw yn talu unrhyw bensiynau y mae'n gyfrifol amdanynt yn uniongyrchol. Felly mae'r balans debyd ar y Gronfa wrth gefn ar gyfer Pensiynau yn dangos diffyg sylweddol yn y buddion a enillwyd gan weithwyr blaenorol a chyfredol a'r adnoddau y mae'r Awdurdod wedi eu neilltuo ar eu cyfer.

Bydd y trefniadau statudol yn sicrhau y bydd arian wedi ei neilltuo erbyn yr adeg y bydd angen talu'r buddion i"w talu.

2020/21 £'000		2021/22 £'000
(312,118)	Balans agoriadal 1 Ebrill	**(337,323)**
(17,095)	Gwrthdroi eitemau yn berthnasol i fuddion ymddeoliad wedi'u debydu i'r Darpariaeth Gwasanaeth yn y CIES	(21,172)
9,837	Cyfraniadau pensiwn y cyflogwr a thaliadau uniongyrchol i bensiynwyr yn y flwyddyn	8,830
(17,947)	Ailfesur yr ymrwymiad budd diffiniedig net	22,167
(25,205)	**Symudiad ar y Gronfa Wrth Gefn ar gyfer Pensiynau**	**9,825**
(337,323)	**Balans Terfynol**	**(327,498)**

Cyfrif Absenoldebau Cronedig

Mae'r Cyfrif Absenoldebau Cronedig yn amsugno'r gwahaniaethau a fyddai fel arall yn digwydd ar falans y Gronfa Cyffredinol o ganlyniad i absenoldebau digolledol a enillwyd ond chymerwyd yn y flwyddyn e.e hawl i wyliau blynyddol wedi ei gario drosodd ar 31 Mawrth. Mae trefniadau statudol yn mynnu bod yr ardrawiad ar Falans y Gronfa Gyffredinol yn cael ei niwtraleiddio trwy drosglwyddo i mewn neu allan o'r cyfrif.

2020/21 £’000		2021/22 £’000
(290)	Balans ar 1 Ebrill	(326)
290	Setlo neu ganslo croniad a wnaed ar ddiwedd y flwyddyn flaenorol	326
(326)	Symiau a gronnwyd ar ddiwedd y flwyddyn gyfredol	(338)
(326)	**Balans ar 31 Mawrth**	**(338)**

21 DATGANIAD LLIF ARIAN - GWEITHGAREDDAU GWEITHREDU

2020/21 £'000		2021/22 £'000
8,477	**(Gwarged)/Diffyg Net ar Ddarparu Gwasanaethau**	**7,736**
	Addasiadau i (warged)/diffyg net ar gyfer symudiadau anariannol	
(101)	Cynnydd/(gostyngiad) yn y Stoc	35
1,293	Cynnydd/(Gostyngiad) yn y Dyledwyr	742
(1,706)	Cynnydd/(Gostyngiad) yn y Credydwyr	101
(2,478)	Cost Dibrisio	(2,100)
0	Ad-daliad Asedau	148
(7,258)	Addasiadau Pensiwn IAS 19	(12,342)
(2,474)	Codi am Amhariad	2,142
(296)	Dadadnabyddiaeth Asedau	0
(56)	Cyfraniad (i)/o Wahanol Ddarpariaethau	(151)
0	Eitemau anariannol eraill sydd wedi eu costio i'r gwarged neu ddiffyg net ar ddarparu gwasanaethau	0
(37)	Cronfa wrth gefn Absenoldebau Cronedig	(12)
(13,113)	**Llai Cyfanswm**	**(11,437)**
	Addasiadau am eitemau sydd yn y (Gwarged) neu'r Diffyg net ar Ddarparu Gwasanaethau sy'n Weithgareddau Buddsoddi ac Ariannu	
(380)	Llog a dalwyd	(305)
2	Llog a gafwyd	2
(378)	**Llai Cyfanswm**	**(303)**
(5,014)	**Llif Arian Net o Weithgareddau Gweithredol**	**(4,004)**

22 DATGANIAD LLIF ARIAN - GWEITHGAREDDAU BUDDSODDI

2020/21 £'000		2021/22 £'000
0	Prynu eiddo, peiriannau ac offer, eiddo buddsoddi ac asedau anniriaethol	1,176
0	Elw o werthu eiddo, peiriannau ac offer, eiddo buddsoddi ac asedau anniriaethol	(15)
0	Derbyniadau eraill o weithgareddau buddsoddi	(148)
0	**Llif arian net o weithgareddau buddsoddi**	**1,013**

23 DATGANIAD LLIF ARIAN - GWEITHGAREDDAU ARIANNU

2020/21 £'000		2021/22 £'000
(8,077)	Derbyniadau arian parod o fenthyca tymor byr a thymor hir	(10,767)
12,957	Ad-dalu benthyca tymor byr a thymor hir	12,451
377	Taliadau eraill am weithgareddau ariannu	303
5,257	**Llif arian net o weithgareddau ariannu**	**1,987**

24 LWFANSAU AELODAU

2020/21 £'000		2021/22 £'000
	Lwfansau Blwyddyn Lawn	
10,705	Cadeirydd	10,818
5,705	Dirprwy Gadeirydd	5,765
5,705	Cadeirydd Pwyllgor Archwilio	5,765
2,005	Aelodau	2,026
72,068	**Cyfanswm Lwfansau a dalwyd i Aelodau**	**72,997**
	Treuliau a Dalwyd	
854	Aelodau'r Pwyllgor Safonau	898
0	Aelodau'r Awdurdod	96
854	**Cyfanswm y Treuliau a Dalwyd**	**994**
72,922	**Cyfanswm a dalwyd i Aelodau**	**73,991**

Yn ystod 2021/22 roedd cyfanswm o 28 o Aelodau'r Awdurdod (2020/21: 33 Aelod)
gan gynnwys 4 o aelodau'r pwyllgor safonau nad oedd wedi derbyn lwfans.
Sylwch fod ffigurau 2020/21 wedi cael eu hailddatgan i gynnwys yr elfen treuliau a dalwyd.

25 TALIADAU SWYDDOGION

Taliadau i Uwch Swyddogion 2021/22 – Cyflog rhwng £60,000 a £150,000

TEITL SWYDD	Blwyddyn	CYFLOG (gan gynnwys ffioedd a lwfansau) £	TREULIAU A AD-DALWYD £	BUDD MEWN NWYDDAU (Darparu cerbyd) £	CYFANSWM (ac eithrio cyfraniadau pensiwn) £	CYFRANIADAU PENSIWN £	CYFANSWM Y TALIADAU £
Prif Swyddog Tân (wedi cychwyn Gorffennaf 2021)	2020/21	0	0	0	0	0	0
	2021/22	**101,763**	**0**	**0**	**101,763**	**17,300**	**119,063**
Prif Swyddog Tân (wedi ymddeol Mehefin 2021)	2020/21	131,392	126	0	131,518	42,244	173,762
	2021/22	**33,669**	**32**	**0**	**33,700**	**5,724**	**39,424**
Dirprwy Brif Swyddog Tân (wedi cychwyn Chwefror 2022)	2020/21	0	0	0	0	0	0
	2021/22	**12,820**	**978**	**0**	**13,798**	**3,500**	**17,298**
Prif Swyddog Tân Cynorthwyol	2020/21	94,926	126	0	95,052	26,104	121,156
	2021/22	**100,365**	**126**	**0**	**100,491**	**27,400**	**127,891**
Prif Swyddog Tân Cynorthwyol dros dro (wedi cychwynl Ianawr 2021)	2020/21	71,721	0	0	71,721	23,060	94,781
	2021/22	**99,428**	**0**	**0**	**99,428**	**16,903**	**116,331**
Prif Swyddog Tân Cynorthwyol dros dro (wedi cychwyn Chwefror 2021)	2020/21	14,664	0	0	14,664	3,679	18,343
	2021/22	**95,547**	**24**	**0**	**95,571**	**23,976**	**119,547**
Prif Swyddog Tân Cynorthwyol	2020/21	64,141	126	12,531	76,798	20,622	97,420
	2021/22	**71,931**	**126**	**8,789**	**80,846**	**12,228**	**93,074**
Prif Swyddog Tân Cynorthwyol dros dro (wedi ymddeol Ianawr 2021)	2020/21	76,032	105	0	76,137	18,285	94,422
	2021/22	**109**	**0**	**0**	**109**	**0**	**109**
Trysorydd - Swyddog Adran 151 (15 diwrnod y flwyddyn) (wedi ymddeol Rhagfyr 2021)	2020/21	7,812	0	0	7,812	0	7,812
	2021/22	**5,859**	**0**	**0**	**5,859**	**0**	**5,859**

Ymddeolodd y Trysorydd ym mis Rhagfyr, ac yn ystod y cyfnod rhwng Ionawr a Mawrth bu'r Prif Swyddog Tân Cynorthwyol yn ymgymryd â dyletswyddau a chyfrifoldebau yTrysorydd.

Nid oes gan yr Awdurdod unrhyw weithwyr sy'n cael cyflog uwch na £150k. Mae'r Swyddog. Monitro yn cael ei ddarparu gan Gyngor Sir y Fflint fel rhan o Gytundeb Lefel Gwasanaeth felly ni ddangosir unrhyw gostau unigolyn yn y tabl uchod. Ceir rhagor o wybodaeth ar gostau'r Swyddog Monitro yn Nodyn 29 - Partion Cysylltiedig.

O ran swyddogion sy'n aelodau o gynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, mae cyfraniad y cyflogwr yn cynnwys 17.0% o'u cyflog ynghyd â dosraniad o'r cyfandaliad sy'n daladwy i'r Gronfa Bensiwn ar sail canran o'r holl gyflog pensiynadwy.

Dyma nifer y gweithwyr cyflogedig yr oedd eu tâl yn £60,000 neu fwy, mewn bandiau o £5,000:

BAND TALIAD	NIFER Y GWEITHWYR 2020/21	NIFER Y GWEITHWYR 2021/22
£80,000 - £84,999	0	2
£75,000 - £79,999	2	0
£70,000 - £74,999	1	2
£65,000 - £69,999	0	0
£60,000 - £64,999	3	6

(Sylwer nad ydi'r uchod yn cynnwys manylion uwch swyddogion gan eu bod yn cael eu datgelu ar wahân fel yr uchod).

Mae'r tâl yn cynnwys pob swm a dalwyd neu i'w dderbyn gan weithiwr, lwfansau treuliau, i'w godi ar dreth, a gwerth ariannol buddion. Nid yw'r data uchod yn cynnwys cyfraniadau pensiwn y cyflogwr.

Mae'r tabl canlynol yn rhoi'r gymhareb rhwng tâl Prif Swyddog Tân a'r tal canolrifol i staff y Gwasanaeth Tân ac Achub:

2020/21 £		2021/22 £
131,518	Prif Swyddog Tân	134,940
31,767	Canolrif	32,244
4.14	Cymhareb	4.18

Mae'r staff sy'n cael eu cyflogi dan Gontractau'r System RDS wedi eu cynnwys yn y cyfrifiad ar eu pwynt graddfa Cyfwerth â Llawn Amser yn hytrach na'u henillion gwirioneddol. Mae'r data uchod yn cynnwys cyfanswm y cyflog a dalwyd (ac eithrio cyfraniadau pensiwn).

Pecynnau Ymadael

Mae nifer y pecynnau ymadael, gyda chyfanswm y gost am bob band a chyfanswm cost y diswyddiadau gorfodol ac

Band Cost Pecyn Ymadael	Nifer y Diswyddiadau Gorfodol		Nifer yr Ymadawiadau Eraill y cytunwyd arnynt		Cyfanswm Nifer y Pecynnau Ymadael		Cyfanswm Cost y Pecynnau Ymadael	
	2020/21 £'000	**2021/22 £'000**	**2020/21 £'000**	**2021/22 £'000**	**2020/21 £'000**	**2021/22 £'000**	**2020/21 £'000**	**2021/22 £'000**
£0-£20,000	0	0	0	2	0	2	0	28
£20,000 - £40,000	0	0	0	1	0	1	0	28
£40,000 - £60,000	0	0	0	1	0	1	0	48
Cyfanswm	**0**	**0**	**0**	**4**	**0**	**4**	**0**	**104**

26 COSTAU ARCHWILIO ALLANOL

2020/21 £'000		2021/22 £'000
61	Ffioedd yn daladwy i Archwilydd Cyffredinol Cymru am y gwasanaethau archwilio allanol a wnaethpwyd gan yr archwilydd penodedig	64

27 GRANTIAU

Derbyniodd yr Awdurdod y grantiau canlynol:

2020/21 £'000		2021/22 £'000
	Refeniw	
416	Ffioedd Gwasanaeth Firelink	416
157	Tîm Lleihau Llosgi Bwriadol	157
136	Cyfarpar Diogelwch yn y Cartref	213
1	Gofyn a Gweithredu	10
143	Cydnerthedd Cenedlaethol Cymru gyfan (Dimensiynau Newydd)	233
162	Ymgysylltu â Phlant a Phobl Ifanc (Y Ffenics)	160
3	Hyfforddiant Seiber	0
1,104	Costau Cyfraniadau'r Cyflogwr i Gynllun Pensiwn y Diffoddwyr Tân	1,089
0	Uwchraddio Rhwydwaith y Gwasanaethau Brys	210
2,122	**CYFANSWM**	**2,488**
	Cyfalaf	
0	Cyfarpar Cyfleuster Hyfforddi	238
0	**CYFANSWM**	**238**

29 PARTION CYSYLLTIEDIG

Mae'n ofynnol i'r Awdurdod ddatgelu trafodion o bwys gyda phartion cysylltiedig – cyrff neu unigolion a allai reoli neu ddylanwadu ar yr Awdurdod neu sy'n cael eu rheoli neu neu eu dylanwadu gan yr Awdurdod. Mae datgelu'r trafodion hyn yn galluogi'r darllenwyr i asesu i ba raddau y gallai'r Awdurdod fod wedi cael ei gyfyngu yn ei allu i weithredu'n annibynnol neu fod wedi sicrhau'r gallu i gyfyngu ar allu parti arall i fargeinio'n rhwydd â'r Awdurdod

Llywodraeth Cymru

Mae gan Lywodraeth Cymru gryn ddylanwad dros weithrediad cyffredinol yr awdurdod – mae'n gyfrifol am ddarparu'r fframwaith statudol y mae'r awdurdod yn gweithredu. Mae'n darparu'r rhan fwyaf o'i gyllid ar ffurf grantiau (caiff y Grant Cynnal Refeniw ei dalu i awdurdodau cyfansoddol) ac mae'n rhagnodi telerau llawer o'r trafodion sydd gan yr awdurdod â phartion eraill. Yn Nodyn 27, dangosir y derbyniadau grant a geir yn uniongyrchol, ac yn Nodyn 10 dangosir cyfraniadau'r awdurdodau cyfansoddol.

Aelodau

Mae gan aelodau'r awdurdod reolaeth uniongyrchol dros bolisiau ariannol a gweithredol yr awdurdod.

Yn Nodyn 24 gwelir cyfanswm lwfansau'r aelodau a dalwyd yn 2021/22.

Mae'r holl Aelodau wedi llenwi datganiad buddiannau gyda phartion cysylltiol am y flwyddyn 2021/22. Ac eithrio lwfanau a threuliau, ni nodwyd unrhyw drafodion eraill. Ni thalwyd dim gan yr Awdurdod yn ystod 2021/22, dan drefniadau o'r fath (2020/21: nil), ac nid oedd yr Awdurdod wedi derbyn unrhyw incwm yn ystod 2021/22 (2020/21: nil).

Uwch Swyddogion

Roedd yr uwch swyddogion wedi cwblhau datganiad buddiannau gyda phartion cysylltiol am y flwyddyn 2021/22. Yn Nodyn 25, dangosir cydnabyddiaeth ariannol yr uwch swyddogion.

Roedd un o'r Prif Swyddogion Tân Cynorthwyol wedi datgan buddiant fel un o ymddiriedolwyr Pentre Peryglon. Roedd taliadau gwerth £5,700 wedi cael eu gwneud i Bentre Peryglon yn 2021/22 fel rhan o gyllid grant Llywodraeth Cymru (2020/21: £1,580). Hefyd, darperir cyllid ar gyfer cost gweinyddwr, sy'n werth £26,701 (2020/21: £26,386). Nid oedd yr Awdurdod wedi derbyn unrhyw incwm yn ystod 2020/21 a 2021/22.

Cyrff Cyhoeddus Eraill

Mae Cyngor Sir y Fflint yn darparu rôl Swyddog Monitro. Tan ei ymddeoliad roedd y swydd yn cael ei dal gan y Prif Weithredwr ond bellach mae wedi trosglwyddo i'r Prif Swyddog (Llywodraethu)/Swyddog Monitro.

Mae Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy yn darparu gwasanaethau ariannol. Mae hyn yn cynnwys archwilio mewnol, prosesu trafodion, a chymorth technegol, gan gynnwys rheoli swyddogaeth y trysorylys sy'n golygu broceru benthyciadau'r farchnad a buddsoddiadau.
Mae CBS Conwy hefyd yn darparu gwasanaethau cyfreithiol i'r Awdurdod.

Mae Cyngor Sir Gaerfyrddin yn darparu gwasanaeth pensiwn i'r Awdurdod, yn benodol ar gyfer Cynllun Pensiwn y Diffoddwyr Tân.

Mae gan Heddlu Gogledd Cymru drefniadau ar y cyd gyda'r Awdurdod gan gynnwys Adran Reoli Ystadau, ystafell reoli a gweithio mewn partneriaeth ar nifer o brosiectau.

Yn ystod y flwyddyn bu trafodion gyda phartion cysylltiedig fel y dangosir isod:

2020/21 Trafodion £'000	2020/21 Balans yn Weddill £'000		2021/22 Trafodion £'000	2021/22 Balans yn Weddill £'000
17	0	Cyngor Sir y Fflint - Swyddog Monitro	17	0
138	69	CBS Conwy - Gwasanaethau Ariannol	140	70
10	0	CBS Conwy - Gwasanaethau Cyfreithiol	12	12
53	0	Cyngor Sir Gaerfyrddin - Gwasanaeth Pensiwn	59	0
207	52	Comisiynydd Heddlu a Throseddu Gogledd Cymru - Rheoli Cyfleusterau	212	53
7	7	Comisiynydd Heddlu a Throseddu Gogledd Cymru - Caffael	7	7

30 GWARIANT AC ARIANNU CYFALAF

Nodir isod y gwariant cyfalaf a gafwyd yn ystod y flwyddyn, a'r ardrawiad ar y Gofyniad Ariannu Cyfalaf:

2020/21 £'000		2021/22 £'000
31,746	Gofyniad Agoriadol Ariannu Cyfalaf	29,389
	Buddsoddiad Cyfalaf yn y flwyddyn	0
0	Asedau Sefydlog	1,176
	Ffynonellau Cyllid	
0	Grantiau a chyfraniadau	0
(253)	Addasiad Blwyddyn Flaenorol ar gyfer prosiect a ddaeth i ben*	0
(2,104)	Refeniw a darpariaethau eraill	(2,164)
29,389	Gofyniad Terfynol Ariannu Cyfalaf	28,401
2,357	Newid mewn Gofyniad Ariannu Cyfalaf	**988**
	Esboniad o'r newid:	
2,357	(Cynnydd)/gostyngiad yn yr angen gwaelodol i fenthyca	988

YMRWYMIADAU CYFALAF 2021/22 AC YMLAEN

Mae'r Awdurdod wedi ymrwyo i wariant cyfalaf mewn cyfnodau yn y dyfodol sy'n deillio o gontractau a oedd yn bodoli ar ddyddiad y fantolen. Mae'r gwariant cyfalaf yr ymrwymwyd iddo ar 31 Mawrth 2022 ar gyfer cyfnodau yn y dyfodol yn cyfateb i £2,251k (2020/21: £2,190k). Mae'r ymrwymiadau'n ymwneud â'r canlynol:

Description	£'000
Cyfarpar	92
Cerbydau	2,159
Cyfanswm	**2,251**

ARIANNU GWARIANT CYFALAF

Cafodd y gwariant cyfalaf yn y flwyddyn ei ariannu fel a ganlyn:

2020/21 £'000		2021/22 £'000
0	Benthyciadau Allanol	1,013
0	Arian Grant	0
0	Derbyniadau Cyfalaf	15
0	Cyfraniad o'r Gronfa Gyfalaf	148
0	**Cyfanswm**	**1,176**

31 PRYDLESI

Prydlesi Cyllid

Yn 2016/17 cafodd yr Awdurdod orsaf dân Wrecsam dan les cyllid. Mae'r ased a gafwyd dan y les yn cael ei chario ar y Fantolen dan Eiddo, Peiriannau ac Offer gyda gwerth net o £4,586k.

Rhent rhad yw'r taliad les ar gyfer Gorsaf Dân Wrecsam, felly nid oes cysoniad rhwng cyfanswm y taliadau les gofynnol yn y dyfodol a'r gwerth presennol, rhenti wrth gefn na chyfanswm y taliadau is-les y disgwylir eu cael yn y dyfodol.

Prydlesi Gweithredu

Mae'r awdurdod wedi caffael cerbydau a chyfarpar drwy gael Prydlesi gweithredu ag oes o bedair blynedd fel arfer.

Hefyd, mae'r awdurdod yn prydlesu tri adeilad, â chyfnodau prydlesu o bum mlynedd fel arfer.
Dyma'r cyfnodau prydlesu isaf ar gyfer y dyfodol o dan Prydlesi na ellir eu canslo yn y dyfodol:

2020/21 £'000		2021/22 £'000
294	Dim hwyrach na blwyddyn	312
920	Hwyrach na blwyddyn a dim hwyrach na 5	808
247	Hwyrach na 5 mlynedd	183
1,461	**Total**	**1,303**

32 TRAFODION YN YMWNEUD Â BUDDION ÔL-GYFLOGAETH

Pensiynau

(i) Staff Gwasanaethau Llywodraeth Leol a'r Ystafell Reoli
Yn 2021/22, talodd yr Awdurdod gyfraniad pensiwn cyflogwr o £920k (2020/21: £1,827k) sef 17% (2020/21: 17%) o gyflog pensiynadwy gweithwyr.

Yn ystod 2020/2021 roedd yr awdurdod wedi gwneud taliad ymlaen llaw o £958k o gyfraniad pensiwn, sy'n ymwneud â'r blynyddoedd pensiwn canlynol 2020/21 £308k, 2021/22 £319k a 2022/23 £331k. Cafodd y cyfandaliad ymlaen llaw ei dalu i Gronfa Bensiwn Clwyd, sy'n darparu buddion diffiniedig i'r aelodau yn ymwneud â chyflog a gwasanaeth.

Pennir cyfradd y cyfraniad gan Actiwari'r Gronfa, yn seiliedig at werth actiwaraidd tair blynedd, gyda'r adolygiad diwethaf ar 31 Mawrth 2019. Yn dilyn yr adolygiad, mae disgwyl i gyfraniad y cyflogwr aros ar 17.0% ar gyfer 2021/22. Dan y Rheoliadau Pensiynau Cyfredol, mae cyfraddau'r cyfraniadau'n cael eu gosod i gwrdd â 100% o'r atebolrwydd cyffredinol i'r Gronfa.

Gellir cael rhagor o wybodaeth am Gronfa Bensiwn Clwyd yn Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon y Gronfa Bensiynau sydd ar gael ar gais gan Drysorydd y Sir yng Nghyngor Sir y Fflint, Neuadd y Sir, yr Wyddgrug, CH7 6NA neu ar y wefan, www.siryfflint.gov.uk

(ii) Diffoddwyr Tân
Mae Cynllun Pensiwn y Diffoddwyr Tân yn gynllun heb ei ariannu â buddion diffiniedig.
Yn 2021/22 roedd yr Awdurdod wedi talu cyfraniad pensiwn y cyflogwr o £3,192k (2020/21: £3,173k). Y taliadau pensiwn oherwydd afiechyd a dalwyd o'r refeniw oedd £346k (2020/21: £364k).

Caiff y rhan fwyaf o'r taliadau pensiwn i ddiffoddwyr tân wedi ymddeol eu talu o gyfrif Cronfa Bensiwn a weinyddir gan yr Awdurdod. Sylwch fod modd gweld cyfraddau cyfraniad Cronfa Bensiwn y Diffoddwyr Tân ar dudalennau 62 a 63.

Cyfartalu a mynegeio Isafswm Pensiwn Gwaranatedig (GMP)
Yn ddiweddar, mae'r Llywodraeth wedi cyhoeddi ymgynghoriad pellach ar fynegeio a chyfartalu Isafswm Pensiynau Gwarantedig, a'r cynnig yw ymestyn y "datrysiad interim" i'r aelodau a gyrhaeddodd Oedran Pensiwn Gwladol ar 5 Ebrill 2021. Cafodd cost gwasanaeth blaenorol ei gynnwys yn 2019/20 ar gyfer ymestyn y cyfartalu i bawb sy'n ymddeol yn y dyfodol. Fe wnaeth llys arall, ar 20 Tachwedd 2020, ddyfarnu ynghylch cyfartalu GMP fod rhaid i ymddiriedolwyr cynlluniau edrych eto ar gyn-Werthoedd Trosglwyddo Cyfwerth ag Arian Parod (CETV) er mwyn sicrhau bod GMP yn cael ei gyfartalu. Gallai hyn arwain at atodiadau ychwanegol pan fo cyfartalu GMP yn golygu nad yw aelodau'n derbyn eu holl hawliad. Ar gyfer cynlluniau pensiwn gwasanaethau cyhoeddus, disgwylir y bydd y dyfarniad hwn yn cael ei ddilyn ar draws cynlluniau, a bydd angen mewnbwn cyfreithiol. Gallai hyn olygu bod rhai edrych eto ar hen achosion CETV ar gyfer aelodau sydd ag oedran Pensiwn Gwladol ar ôl 5 Ebrill 2016 ac a gymerodd CETV o'r cynllun cyn i'r CETV gael eu cyfartalu. Nid yw'r costau wedi'u pennu eto. Nid oes data am CETV hanesyddol ar gael i amcangyfrif yr effaith bosibl. Disgwylir mai ymgodiad cymharol fach fydd hwn, ar gyfer is-set cymharol fach o aelodau (sef y rhai a gymerodd CETV ac sydd o fewn hyd a lled yr atodiad).

Safon Cyfrifyddu Rhyngwladol (IAS) 19 - Buddion Ymddeol
Yn unol â gofynion y Safon Cyfrifyddu Rhyngwladol Rhif 19 - Buddion Ymddeol (IAS19) mae'n rhaid i'r Awdurdod ddatgelu rhywfaint o wybodaeth am asedau, ymrwymiadau, incwm a gwariant yn ymwneud â chynlluniau pensiwn i'w weithwyr. Fel yr esbonir yn Nodyn 33, mae'r Awdurdod yn cymryd rhan mewn dau gynllun, sef Cynllun Pensiwn y Diffoddwyr Tân ar gyfer Diffoddwyr Tân sydd heb ei ariannu, a'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Cronfa Bensiwn Clwyd) ar gyfer gweithwyr eraill, sy'n cael ei weinyddu gan Gyngor Sir y Fflint. Hefyd, mae'r Awdurdod wedi gwneud trefniadau ar gyfer talu blynyddoedd ychwanegol i weithwyr sydd wedi ymddeol y tu allan i ddarpariaethau'r cynlluniau.

Er mwyn cydymffurfio ag IAS19, bydd yr Awdurdod yn penodi actiwariaid yn flynyddol i asesu asedau ac ymrwymiadau'r ddau gynllun.

COVID-19
Nid yw'r rhagolygon marwoldeb cyfredol yn ystyried effaith Covid-19 nac unrhyw pandemigau eraill. Mae cyfraddau cychwyn gwelliant marwoldeb yn seiliedig ar ragolygon tueddiadau'r gorffennol yn y DU a bydd effeithiau pandemigau'r gorffennol eisoes yn cael eu hadlewyrchu yn y tueddiadau hyn. Yn gyffredinol, mae disgwyl i effeithiau pandemigau ar gyfraddau marwoldeb fod yn rhai byrdymor, gyda'r cyfraddau'n dychwelyd i'r hyn oeddent cyn y pandemig ar ôl blwyddyn neu ddwy, oni bai fod y pandemig yn parhau am sawl blwyddyn. Mae'n rhy gynnar i benderfynu a yw Covid-19 yn newid y golwg hirdymor o ddisgwyliad oes yn y DU. Felly, nid yw'n afresymol cadw'r rhagdybiaethau presennol o farwoldeb. Byddai cyfradd marwolaeth oherwydd Covid-19 sy'n uwch na'r hyn a ganiateir ar ei chyfer yn y rhagdybiaethau marwoldeb yn dod i'r amlwg fel rhywbeth a geir drwy brofiad dros gyfrifon eleni.

Goodwin
Mae Llywodraeth Cymru wedi dweud nad oes rhaid caniatau ar gyfer yr her gyfreithiol hon o fewn datgeliadau 2021/22. (Mae'r achos yn cyfeirio ar fuddion dibynyddion)

O'Brien
Mae Gweinidogion Llywodraeth Cymru wedi cytuno i ymestyn yr hawl pensiwn i ddiffoddwyr tân wrth gefn cymwys i ymorol am wasanaeth cyn Gorffennaf 2000. Mae hyn yn ei gwneud yn ofynnol i ATAau gynnal ail ymarferiad opsiynau. Ar hyn o bryd, nid yw'r datgeliadau wedi cael eu haddasu i gyfrif am unrhyw newidiadau gan fod y canlyniadau'n ansicr ar hyn o bryd.

Dyfarniad McCloud a rheolaeth gwerth y costau 2016
Yn dilyn dyfarniad y Llys Apêl i'r achos McCloud yn Rhagfyr 2018 daethpwyd i'r casgliad bod yr amddiffyniadau trosiannol a gyflwynwyd yn 2015 yn gwahaniaethu ar sail oedran. Yn dilyn hyn cyhoeddodd Llywodraeth y DU gynlluniau i fynd i'r afael â'r gwahaniaethu ar draws cynlluniau pensiwn sector cyhoeddus y DU yn cynnwys Cynllun Pensiwn y Diffoddwyr Tân.

Ailafaelwyd yn mecanwaith y cap ar gyfer prisiad 2016 ers hynny a chwblhawyd y cyfrifiadau, a'r canlyniad oedd dim newidiadau i fuddion na chyfraniadau.

Cyhoeddwyd hefyd y byddai'r materion yn ymwneud â'r gwerthusiad actiwariadd yn 2016 yn cael eu datrys ac y byddai'r costau yn gysylltiedig â'r dyfarniad McCloud yn dod o dan y categori 'cost aelod' yn yr elfen rheoli costau o brisiad. Wrth ystyried y cynnydd o ganlyniad i'r datrysiad McCloud bydd gwerth y costau rheoli ar gyfer cynllun yn uwch na'r disgwyl.

Yn y gorffennol mae costau gwasanaeth wedi eu hamcangyfrif i ystyried effaith y dyfarniad McCloud ac maent wedi eu cynnwys ers 2018/19 a'u diweddaru i adlewyrchu'r datrysiad arfaethedig a amlinellwyd gan Lywodraeth y DU yn dilyn yr ymgynghoriad yn ystod 2020.

IAS 19 Addasiad Pensiwn i gost Net y Gwasanaeth Datganiad Cyfrif Incwm a Gwariant

2020/21 £'000		**2021/22 £'000**
9,661	Costau Cyfredol Gwasanaeth	11,869
0	Costau Blaenorol Gwasanaeth	2,400
40	Costau Gweinyddu	43
(5,791)	Cyfraniadau'r Cyflogwr	(4,636)
(4,046)	Grant Atodol	(4,194)
0	Addasiad Actiwaraidd/Cwtogiad	0
380	Trosglwyddiadau Mewn	80
244	**Addasiad i gost net y Gwasanaeth**	**5,562**

Dyma asedau ac ymrwymiadau pensiwn a gydnabyddir yn y fantolen sy'n deillio o rwymedigaeth yr Awdurdod o ran ei gynllun buddion diffiniedig:

31 Mawrth 2021 £'000		**31 Mawrth 2022 £'000**
318,750	Gwerth Presennol Amcangyfrifiedig yr ymrwymiad budd diffiniedig yng Nghronfa Bensiwn y Diffoddwyr Tân	312,950
55,644	Gwerth Presennol Amcangyfrifiedig yr ymrwymiad budd diffiniedig yng Nghronfa Bensiwn Clwyd	56,519
374,394	**Cyfanswm Cyfran Amcangyfrifiedig yr ymrwymiadau**	**369,469**
(37,071)	Cyfran Amcangyfrifiedig yr asedau yng Nghronfa Bensiwn Clwyd	(41,971)
337,323	**Diffyg Pensiynau Net**	**327,498**

Asedau ac Ymrwymiadau mewn perthynas â Buddion Ôl-gyflogaeth

Ail-gysoni gwerth presennol ymrwymiadau'r cynllun (rhwymedigaeth buddion diffiniedig):

Ymrwym iadau	**2020/21 £'000 Clwyd**	**2020/2021 £'000 Diffoddwyr Tân**	**2021/22 £'000 Clwyd**	**2021/22 £'000 Diffoddwyr Tân**
Balans ar 1 Ebrill	45,350	295,550	55,644	318,750
Cost Cyfredol y Gwasanaeth	1,561	8,100	2,119	9,750
Gwerth Trosglwyddiadau	0	380	0	80
Llog	1,082	6,650	1,159	6,400
Colled/Enillion Actiwaraidd	8,126	16,080	(1,490)	(16,520)
Buddion a dalwyd	(815)	(9,620)	(1,284)	(9,520)
Cyfraniad Aelodau	340	1,610	371	1,610
Cost Gwasanaeth Blaenorol	0	0	0	2,400
Ymrwymiadau Pensiwn Net ar ddiwedd y flwyddyn	**55,644**	**318,750**	**56,519**	**312,950**

Trafodion yn ymwneud â Buddion Ymddeol a gydnabyddir yn y cyfrifon

	Wedi eu hariannu		Heb eu hariannu	
	2020/21 £'000	2021/22 £'000	2020/21 £'000	2021/22 £'000
Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant				
Cost Net y Gwasanaeth				
Cost Cyfredol y Gwasanaeth	1,561	2,119	8,100	9,750
Cost Blaenorol y Gwasanaeth	0	0	0	2,400
Costau Gweinyddu	40	43	0	0
Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi				
Gwariant Llog Net	364	380	6,650	6,400
Trosglwyddiadau allan o'r cynllun	0	0	0	0
Trosglwyddiadau mewn i'r cynllun	0	0	380	80
Yr holl fudd diffiniedig a godir ar ddarparu Gwasanaeth	**1,965**	**2,542**	**15,130**	**18,630**
Costau Pensiwn Eraill a godir ar y Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant				
Ailfesur y budd/rhwymedigaeth net diffiniedig yn cynnwys				
*Adenillion ar Asedau (ac eithrio llog) (A)	(6,259)	(4,157)	0	0
*(Enillion)/Colledion Actwaraidd yn dellio o Newidiadau i'r Rhagdybiaethau Demograffig (B)	0	0	0	0
*(Enillion)/Colledion Actwaraidd yn dellio o Newidiadau i'r Rhagdybiaethau Ariannol (C)	8,914	(1,177)	30,810	(3,780)
*Arall (D)	(788)	(313)	(14,730)	(12,740)
Yr holl gostau pensiwn a godir ar y Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant	**1,867**	**(5,647)**	**16,080**	**(16,520)**
Datganiad Symudiad yn y Cronfeydd wrth gefn				
Gwrthdroi costau net a wnaed i'r gwarged neu diffyg yn y Ddarpariaeth Gwasanaethau Buddion Wedi Cyflogaeth yn unol â'r Cod	(1,965)	(2,542)	(15,130)	(18,630)
Symiau Gwirioneddol a godir ar y Gronfa Gyffredinol yn y flwyddyn				
Cyfanswm Cyfraniadau Cyflogwr	1,827	920	3,964	3,716
Grant ychwanegol Pensiwn y Diffoddwyr Tân	0	0	4,046	4,194

* A + B + C + D = Ailfesur yr Ymrwymiad Budd Diffiniedig Net/(Ased) fel y dyfynnir yn y Datganiad Cynhwysfawr o Incwm a Gwariant: 2021/22: £22,167k, 2020/21: (£17,947k)

Mae'r enillion disgwyliedig ar asedau'r cynllun yn cael eu pennu drwy ystyried yr enillion disgwyliedig ar yr asedau sy'n sail i'r polisi buddsoddi cyfredol. Mae'r arenillion disgwyliedig ar fuddsoddiadau llog sefydlog yn seiliedig ar arenillion adbryniant gros, fel y maent ar ddyddiad y Fantolen. Mae cysoniad o werth teg Asedau'r cynllun yn ymwneud â Chronfa Bensiwn Clwyd yn unig:

2020/21 £'000		2021/22 £'000
(28,782)	Balans 1 Ebrill	(37,071)
(718)	Llog ar Asedau Cynllun	(779)
(6,259)	Ailfesuriadau (Asedau)	(4,157)
40	Costau Gweinyddu	43
(1,827)	Cyfraniadau Cyflogwr	(920)
(340)	Cyfraniadau Aelodau	(371)
815	Buddion a dalwyd	1,284
(37,071)	**Asedau Pensiwn Net ar ddiwedd y flwyddyn**	**(41,971)**

Mae'r Cynllun Llywodraeth Leol yn gynllun sy'n cael ei ariannu, felly mae wedi adeiladu asedau dros y blynyddoedd i gynhyrchu incwm i gwrdd ag ymrwymiadau yn y dyfodol. Mae'r asedau yng Nghronfa Bensiwn Clwyd yn cynnwys:

Categori Asedau	Prisiau a ddyfynnir mewn march-nadoedd gweithredol	31 Mawrth 2021 £'000	31 Mawrth 2021 %	31 Mawrth 2022 £'000	31 Mawrth 2022 %
Gwarantu Ecwiti					
Dyfynnwyd yn fyd-eang	Y	3,928	11%	4,490	11%
Marchnadoedd sy'n dod i'r	Y	3,930	11%	3,777	9%
Bondiau					
Eraill Tramor	Y	4,263	11%	4,197	10%
LDI	Y	9,045	24%	10,703	26%
Eiddo					
DU	Y	1,854	5%	2,099	5%
Tramor	Y	371	1%	420	1%
Eraill					
Cronfeydd Gwrychoedd/Ecwiti	Y	13,050	35%	14,942	36%
Arian a Chyfwerth Arian					
I gyd	Y	630	2%	1343	3%
Cyfanswm		**37,071**	**100%**	**41,971**	**100%**

Dadansoddiad Sensitifrwydd

Petai'r rhagdybiaethau'n newid, byddai'r effaith ar y data canlynol yn y tabl canlynol:

	CPLIL % Newid	Effaith CPLIL £ Miliwn	Diffoddwyr Tân % Newid	Effaith Diffoddwyr Tân £ Miliwn
Cyfradd Disgowntio	0.1	13.5	0.5	-29.0
Cyfradd Cynnydd mewn Cyflogau	0.1	14.7	0.5	5.0
Cyfradd Cynnydd mewn Pensiwn	0.1	15.7	0.5	25.0
Disgwyliad Oes + 1 flwyddyn	1.0	16.1	1.0	10.0

Y Sail ar gyfer Amcangyfrif Asedau ac Ymrwymiadau

Mae gwerth yr ymrwymiadau wedi eu seilio'n actiwaraidd gan ddefnyddio'r dull unedau rhagamcanol sy'n asesu ymrwymiadau'r cynllun yn y dyfodol gyda disgownt i'w gwerth presennol. Mae gwerth Cynllun y Diffoddwyr Tân wedi ei wneud gan Adran Actiwaraidd y Llywodraeth ac mae gwerth ymrwymiadau Cronfa Bensiwn Clwyd wedi ei wneud gan Mercer, sef cwmni annibynnol o actiwariaid. Dyma'r prif ragdybiaethau a ddefnyddiwyd yn y cyfrifiadau:

	Cynllun y Diffoddwyr Tân		Cronfa Bensiwn Clwyd	
	2021 %	2022 %	2021 %	2022 %
Cyfradd Chwyddiant	2.40	3.00	2.70	3.30
Cyfradd y Cynnydd mewn Cyflogau	4.15	4.75	3.95	4.55
Cyfradd y Cynnydd mewn Pensiynau	2.40	3.00	2.80	3.40
Cyfradd Disgowntio Ymrwymiadau'r Cynllun	2.00	2.65	2.10	2.80

Disgwyliad Oes	**Amcangyfrif 31 Mawrth 2022**			
Disgwyliad oes yn 65 oed	**Dynion**	**Merched**	**Dynion**	**Merched**
Pensiynwyr Cyfredol	21.5	21.5	22.5	24.9
Pensiynwyr yn y Dyfodol	23.2	23.2	24	26.9

Mae Cynllun y Diffoddwyr Tân yn gynllun sydd heb ei ariannu, felly nid yw'n dal asedau i greu incwm i gwrdd ag ymrwymiadau'r cynllun. Mae'r cyllid ar gyfer taliadau'r cynllun yn dod gan gyfraniadau'r cyflogwyr a'r gweithwyr yn y flwyddyn, a grant blynyddol gan Lywodraeth Cymru.

33 NATUR A MAINT Y RISGIAU SY'N DEILLIO O OFFERYNNAU ARIANNOL

Risg Credyd

Dyma'r posibilrwydd y gallai partion eraill fethu â thalu symiau sy'n ddyledus i'r Awdurdod.

Strategaeth yr awdurdod yw lleihau dyled gydag unrhyw arian dros ben, felly dim' oedd y buddsoddiadau ar ddiwedd y flwyddyn. Byddai unrhyw arian dros ben o fewn y cyfrifon banc.

Risg Hylifedd

Dyma'r posiblrwydd na fydd gan yr Awdurdod ddigon o arian ar gael i ateb ei ymrwymiadau i wneud taliadau.

Mae'r Awdurdod yn gallu cael gafael yn rhwydd ar fenthyciadau gan y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus, ac nid oes unrhyw risg sylweddol na fyddai'n gallu codi'r arian i gwrdd â'i ymrwymiadau dan yr offerynnau ariannol. Yn hytrach, y risg yw y bydd yr Awdurdod yn rhwym o ailgyflenwi cyfran sylweddol o'i fenthyciadau ar adeg o gyfraddau llog anffafriol.

Risg y Farchnad

Dyma'r posibilrwydd y gallai colled ariannol ddigwydd i'r Awdurdod o ganlyniad i newidiadau mewn mesurau fel cyfraddau llog a symudiadau yn y farchnad stoc.

Cynhaliwyd asesiad o effaith ariannol 1% o gynnydd. Byddai llog ar gyfradd amrywiol a benthyca dros dro wedi cynyddu £45k.

Mae'r Awdurdod wedi mabwysiadu Cod Ymarfer CIPFA ar Reoli'r Trysorlys, sy'n sicrhau bod gan yr Awdurdod fesurau i reoli'r risgiau uchod.

Ar Ddechrau'r flwyddyn ariannol, cafodd yr Aelodau adroddiad sy'n amlinellu'r Strategaeth Rheoli'r Trysorlys i'w dilyn yn y flwyddyn, ac sy'n gosod y Dangosyddion Darbodus am y flwyddyn. Hanner ffordd drwy'r flwyddyn, ceir adroddiad yn nodi cynnydd o'i gymharu â'r strategaeth, ac os oes angen, nodi sut mae'r Awdurdod wedi perfformio yn ystod y flwyddyn.

Mae'r ffordd y mae'r Awdurdod yn rheoli risgiau sy'n deillio o'r offerynnau ariannol yn cael ei nodi yn adroddiadau'r trysorlys a gyflwynir i'r Aelodau, a gellir eu cael ar wefan Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru sef www.gwastan-gogcymru.org.uk

34 YMRWYMIADAU DIBYNNOL

Ar hyn o bryd mae'r awdurdod yn delio â hawliadau cyfreithiol ond mae llai na 50% yn debyg o setliad. Mae'r Awdurdod wedi cadw £0.23m wrth gefn rhag ofn y cyfyd ceisiadau nad ydynt yn cael eu cydnabod ar hyn o bryd.
Gwerth yr achosion cyfreithiol hysbys yw £0.034m

Yn dilyn proses gyfreithiol hir, cyhoeddwyd dyfarniad yn achos O'Brien vs Y Weinyddiaeth Gyfiawnder yn ystod 2019. Canfu hon fod y penderfyniad i gyfyngu ar y cyfnod pryd y gallai gweithiwr rhan amser ymuno â'r cynllun pensiwn yn un gwallus ac y dylai gweithwyr cymwys gael ymuno â'r cynllun perthnasol o ddechrau eu contractau.

Bydd y dyfarniad hwn yn cael goblygiadau i Gynllun Pensiwn Addasedig y Diffoddwyr Tân, a oedd yn arfer cyfyngu ar wasanaeth y gorffennol i 1 Gorffennaf 2000. Y canlyniad yw bod y llywodraeth yn cynnig cynnal ail ymarferiad opsiynau er nad yw'n hysbys eto pryd yn union y bydd yn agor. Dim ond drwy ddeddfwriaeth y gellir newid yr FPS, a bydd yr amseriad yn dibynnu ar ymarferiad ymgynghori ac amserlen y senedd. Nid oes modd eto pennu beth fydd effaith ariannol yr ail ymarferiad opsiynau.

35 ASED DIBYNNOL

Ym mis Gorffennaf 2016, roedd y Comisiwn Ewropeaidd wedi rhoi dirwy o 2.926 biliwn ewro i weithgynhyrchwyr tryciau Ewropeaidd am bennu prisiau a gweithgareddau cartél eraill rhwng 1991 a 2001. Roedd DAF, Daimler, Iveco, MAN, a Volvo/Renault wedi cyfaddef eu bod yn euog (mae Scania yn dal i gael ei ymchwilio) gan gadarnhau eu bod wedi gwneud y canlynol:

- Ar lefel uwch reolwyr y Pencadlys, wedi pennu prisiau gros sefydlog ac weithiau prisiau net.
- Wedi alinio prisiau rhestr gros yn Ewrop gan gynnwys y DU ar ddechrau'r cartél.
- Wedi lleihau pan gyflwynwyd yr Ewro.
- Wedi oedi cyn cyflwyno technolegau Ewro 3,4,5 a 6 mwy effeithlon o ran tanwydd.
- Wedi cytuno ar y gost y dylai gweithredwyr ei thalu am dechnolegau Ewro.

Mae hyn yn cynnwys unrhyw loriau o 6 thunnell a throsodd, a brynwyd yn llwyr, a ariannwyd neu a brydleswyd rhwng 1997 a 2011. Mae achos cyfreithiol bellach yn mynd rhagddo i adennill peth o'r arian a gollwyd oherwydd y pris cartél hwn. Ni thrafodwyd unrhyw werth na chanran benodol hyd yma, a gall y camau cyfreithiol gymryd sawl blwyddyn i'w cwblhau.

- O dan y Cytundeb Cyllido Ymgyfreitha, dim ond y TAW sy'n daladwy gan yr Awdurdod am y costau cyfreithiol.

- Cyfanswm y taliadau cyfredol o dan y Cytundeb Cyllido Ymgyfreitha (TAW yn daladwy yn unig) ar gyfer 2021/2022 oedd £1,257 (2020/2021: £1,509).

36. SAFONAU CYFRIFO SYDD WEDI EU CYHOEDDI OND HEB EU MABWYSIADU ETO

Ar ddyddiad y fantolen, mae’r safonau newydd canlynol a’r newidiadau i’r safonau cyfredol a gyhoeddwyd ond na fabwysiadwyd eto gan God Ymarfer Cyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig:

* Prydlesi IFRS 16 (ond dim ond i awdurdodau lleol sydd wedi penderfynu mabwysiadu IFRS16 ym mlwyddyn 2022/23).
* Eiddo, Peiriannau a Chyfarpar: Elw cyn y Defnydd a Fwriedir (Newidiadau i IAS 16)

Gwelliannau Blynyddol i Safonau IFRS 2018–2020. Mae rhaglen wella flynyddol IFRS yn nodi 4 safon sydd wedi newid:

* IFRS 1 (Mabwysiadu am y tro cyntaf) – mae'r newid yn ymwneud â gweithrediadau tramor is-gwmniau a gaffaelwyd sy'n trosi i IFRS
* IAS 37 (Contractau beichus) – mae'n egluro bwriad y safon
* IFRS 16 (Prydlesau) – mae'r newid yn tynnu enghraifft gamarweiniol na chyfeirir ati yn neunyddiau'r Cod
* IAS 41 (Amaethyddiaeth) – un o nifer fach o Safonau IFRS nad oes disgwyl iddynt fod yn gymwys i awdurdodau lleol ond mewn amgylchiadau cyfyngedig

Nid oes dim o'r materion sydd wedi'u cynnwys yn y gwelliannau yn cael eu trin yn fanwl yng Nghod 2022/23. Yn ystod y broses ymgynghori ar God 2022/23 nid oedd CIPFA/LASAAC yn rhagweld y byddent yn cael effaith sylweddol ar ddatganiadau ariannol awdurdodau lleol.

Gohiriwyd y gwaith o weithredu IFRS 16 am flwyddyn arall. Felly, rhagwelir y bydd yn cael ei weithredu ar 1 Ebrill 2023 a bydd yn effeithio ar y cyfrifon o 2023/2024 ymlaen.

CYFRIF CRONFA BENSIWN Y DIFFODDWYR TÂN

Mae hyn yn dangos sefyllfa ariannol Cyfrif Cronfa Bensiwn y Diffoddwyr Tân, gan nodi a oes arian yn ddyledus i'r Awdurdod gan Lywodraeth Cymru neu iddi, a hynny er mwyn cael balans yn y cyfrif, ynghyd â manylion am ei asedau net.

2020/21 £'000		2021/22 £'000
	INCWM	
	Cyfraniadau a dderbynnir:	
(3,173)	Cyfraniadau arferol y cyflogwr	(3,192)
(152)	Tâl Afiechyd y Cyflogwr	(131)
(1,494)	Cyfraniadau arferol yr aelodau	(1,509)
(126)	Cyfraniadau'r aelodau wedi'u hôl-ddyddio	(132)
0	Cyfraniadau ôl-ddyddiedig y cyflogwr	(186)
(379)	Trosglwyddiadau i mewn	(76)
(5,324)	**CYFANSWM**	**(5,226)**
	GWARIANT	
	Buddion yn daladwy:	
7,698	Taliadau Pensiwn	7,983
1,594	Gohirio buddion pensiynau a chyfandaliadau	719
76	Taliadau gohirio wedi'u hôl-ddyddio	7
	Taliadau i Ymadawyr ac ar eu rhan:	
2	Trosglwyddiadau allan	711
9,370	**CYFANSWM**	**9,420**
	SWM NET (TALADWY)/A DDERBYNNIR CYN Y GRANT ATODOL	
(4,046)	Grant Atodol a dderbynnir gan Lywodraeth Cymru	(4,194)
0	**SWM NET (TALADWY)/A DDERBYNNIR AR GYFER Y FLWYDDYN**	**0**

2020/21 £'000		2021/22 £'000
	Asedau ac Ymrwymiadau Cyfredol Net:	
(647)	Taliadau ymlaen llaw i bensiynwyr	(669)
(1,023)	Grant Atodol yn daladwy (gan)/i Lywodraeth Cymru	(1,908)
1,670	Swm sy'n ddyledus (gan)/i'r Gronfa Gyffredinol	2,577
0	**Asedau Net ar ddiwedd y flwyddyn**	**0**

Nodiadau i Gronfa Bensiwn y Diffoddwyr Tân

Sefydlwyd y Gronfa ar 1 Ebrill 2007, ac mae'n ymorol am Gronfeydd Pensiwn y Diffoddwyr Tân 1992, 2007 a 2015, a'r Awdurdod sy'n ei gweinyddu.

Telir cyfraniadau'r cyflogwr a gweithwyr i'r Gronfa, a gwneir taliadau i bensiynwyr ohoni. Mae lefelau cyfraniadau'r gweithwyr a'r cyflogwr yn seiliedig ar ganrannau o'r cyflog pensiynadwy a osodir yn genedlaethol gan Lywodraeth Cymru, ac maent yn agored i ailwerthusiad bob tair blynedd gan Adran Actiwari'r Llywodraeth. Mae'r cynllun yn un nad yw'n cael ei ariannu, nid oes ganddo asedau buddsoddi, a bydd unrhyw wahaniaeth rhwng y buddion sy'n daladwy a'r cyfraniadau derbyniadwy yn cael ei ateb gan Grant Atodol gan Lywodraeth Cymru.

Trosglwyddiadau i'r cynllun yw trosglwyddo buddion pensiwn o gynllun pensiwn arall ar gyfer gweithwyr newydd neu bresennol, a throsglwyddiadau allan yw trosglwyddo buddion i weithwyr sydd wedi gadael yr Awdurdod ac wedi ymuno â chynllun pensiwn arall.

Mae'r Awdurdod yn gyfrifol am dalu cyfraniadau'r cyflogwr i'r gronfa, a dyma'r costau sydd wedi'u cynnwys yn y cyfrifon ar gyfer yr Awdurdod.

Mae Cyngor Sir Gaerfyrddin, yn gweithredu ar ran Cronfa Bensiwn Dyfed, yn darparu gwasanaeth i'r Awdurdod drwy reoli'r taliadau a wneir i Ddiffoddwyr Tân sy'n bensiynwyr, a hynny ar ran yr Awdurdod. Maent hefyd yn gyfrifol am reoli cofnodion y pensiynwyr presennol ac aelodau gweithredol o'r cynllun.

Yn 2021/22 £3,320k oedd amcangyfrif y Grant Atodol a oedd yn ddyledus, a £4,194k oedd y swm gwirioneddol. Ar ddiwedd y flwyddyn, roedd £2,577k yn ddyledus i'r Awdurdod gan Lywodraeth Cymru.

Cyfraddau Cyfraniadau

Dan Reoliadau Pensiwn Diffoddwyr Tân, 27.3% (2020/21: 27.3%) o'r cyflog pensiynadwy oedd cyfraddau cyfraniad cyflogwyr ar gyfer cynllun 2015, gyda chyfraddau'r gweithwyr fel y bandiau cyflog pensiynadwy a nodir isod:

Band Cyflog Pensiynadwy	% Cyfradd Cyfraniad 2020/21
Hyd at £27,818	11.0
£27,819 i £51,515	12.9
£51,516 i £142,500	13.5
Mwy na £142,501	14.5

Dan Reoliadau Pensiwn y Diffoddwyr Tân, cyfraddau'r cyfraniadau cyflogwr ar gyfer cynllun 2007 oedd 26.6% (2020/21:26.6%) o gyflog pensiynadwy gyda chyfraddau'r gweithwyr fel y bandiau cyflog pensiynadwy isod:

Band Cyflog Pensiynadwy	% Cyfradd Cyfraniad 2021/22
Hyd at a chan gynnwys£15,609	8.5
Mwy na £15,609 a hyd at a chan gynnwys £21,852	9.4
Mwy na £21,852 a hyd at a chan gynnwys £31,218	10.4
Mwy na £31,218 a hyd at a chan gynnwys £41,624	10.9
Mwy na £41,624 a hyd at a chan gynnwys £52,030	11.2
Mwy na £52,030 a hyd at a chan gynnwys £62,436	11.3
Mwy na £62,436 a hyd at a chan gynnwys £104,060	11.7
Mwy na £104,060 a hyd at a chan gynnwys £124,872	12.1
Mwy na £124,872	12.5

Ar gyfer cynllun 1992, roedd cyfradd cyfraniad y cyflogwr yn 29.3% (2020/21: 29.3%) o'r cyflog pensiynadwy gyda chyfraddau'r gweithwyr fel y bandiau cyflog pensiynadwy isod:

Band Cyflog Pensiynadwy	% Cyfradd Cyfraniad 2021/22
Hyd at a chan gynnwys £15,609	11.0
Mwy na £15,609 a hyd at a chan gynnwys £21,852	12.2
Mwy na £21,852 a hyd at a chan gynnwys £31,218	14.2
Mwy na £31,218 a hyd at a chan gynnwys £41,624	14.7
Mwy na £41,624 a hyd at a chan gynnwys £52,030	15.2
Mwy na £52,030 a hyd at a chan gynnwys £62,436	15.5
Mwy na £62,436 a hyd at a chan gynnwys £104,060	16.0
Mwy na £104,060 a hyd at a chan gynnwys £124,872	16.5
Mwy na £124,872	17.0

Nid yw Cronfa Bensiwn y Diffoddwyr Tân yn cymryd ystyriaeth o'r ymrwymiadau am bensiynau a buddion eraill wedi diwedd y cyfnod, gan mai cyfrifoldeb yr Awdurdod yw hyn. Mae manylion am yr ymrwymiadau pensiwn tymor hir i'w cael yn Nodyn 32 o'r datganiadau ariannol craidd.

Atodiad 1

POLISÏAU CYFRIFYDDU

1. SAIL PARATOI'R CYFRIFON

Mae'r Datganiad o Gyfrifon yn crynhoi trafodion yr Awdurdod am flwyddyn ariannol 2021/22, a'i sefyllfa ar ddiwedd y flwyddyn ar 31 Mawrth 2022. Mae'n ofynnol i'r Awdurdod baratoi Datganiad blynyddol o Gyfrifon dan Reoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014, ac mae'r Rheoliadau hynny yn ei gwneud yn ofynnol iddynt gael eu paratoi gydag arferion cyfrifyddu priodol. Yn bennaf, mae'r arferion hyn yn cynnwys y Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2021/22 (y Cod), a gefnogir gan Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS) a'r cyfarwyddyd statudol a gyhoeddwyd dan Adran 12 o Ddeddf Llywodraeth Leol 2003.

Yr arfer cyfrifyddu a fabwysiadwyd yn y Datganiad o Gyfrifon yw cost hanesyddol yn bennaf, a hwnnw wedi ei addasu trwy ailwerthuso rhai categorïau o asedau anghyfredol ac offerynnau ariannol.

2. INCWM A GWARIANT

Yn y cyfrifon refeniw, rhoddir cyfrif am yr incwm a'r gwariant, yn net o TAW (oni bai bod TAW yn anadferadwy), yn y flwyddyn pryd maent yn digwydd, nid pan wneir neu pan dderbynnir y taliadau arian parod.

- Rhoddir cyfrif am y ffioedd, costau a rhenti sy'n ddyledus gan gwsmeriaid fel incwm ar y dyddiad pryd mae'r Awdurdod yn darparu'r nwyddau neu'r gwasanaethau perthnasol.

- Cofnodir y cyflenwadau fel gwariant pan gânt eu defnyddio – pan fo bwlch rhwng y dyddiad yn cael eu derbyn a phryd y cânt eu defnyddio, nodir hwy fel stoc ar y Fantolen.

- Rhoddir cyfrif am y llog sy'n daladwy ar fenthyciadau ac sy'n dderbyniadwy ar fuddsoddiadau ar sail y gyfradd llog sydd mewn grym ar gyfer yr offeryn ariannol perthnasol yn hytrach na'r llif arian sy'n cael ei osod neu ei benderfynu gan y contract.

- Pan fo incwm a gwariant wedi cael eu cydnabod, ond nad oes arian wedi ei dderbyn na'i dalu, cofnodir dyledwr neu gredydwr y swm perthnasol ar y Fantolen. Gosodir terfyn de-minimus o £100 ar gyfer y trafodiadau hyn. Pan fo amheuaeth a fydd dyledion yn cael eu setlo, ysgrifennir balans y dyledwyr a nodir cost ar y refeniw am yr incwm na fydd modd ei chasglu efallai.

3. ARIAN A CHYFWERTH AG ARIAN

Arian yw arian mewn llaw ac adnau gyda sefydliadau ariannol sy'n daladwy heb gost ar rybudd o ddim mwy na 24 awr. Cyfwerth ag arian yw buddsoddiadau sy'n aeddfedu ymhen tri mis neu lai o'r dyddiad caffael, ac maent i'w troi'n symiau hysbys o arian gyda risg ansylweddol o newid gwerth.

Yn y Datganiad Llif Arian, dangosir yr arian a'r cyfwerth ag arian yn net o orddrafftiau banc sy'n daladwy ar gais ac sy'n rhan annatod o reolaeth ariannol yr Awdurdod.

4. BUDDION GWEITHWYR

Buddion yn daladwy yn ystod cyflogaeth

Bydd cyflogau a thaliadau'n gysylltiedig â chyflogaeth yn cael eu cydnabod yn y cyfnod pryd y derbynnir y gwasanaeth gan y gweithwyr. Mae cost hawliad seibiant blynyddol a enillwyd ond na chymerwyd gan y gweithwyr ar ddiwedd y cyfnod yn cael ei chydnabod yn y datganiadau ariannol i'r graddau y mae gan y gweithwyr hawl i gario seibiant drosodd i'r cyfnod canlynol.

Buddion terfynu

Buddion terfynu yw symiau sy'n daladwy o ganlyniad i benderfyniad a wneir gan yr Awdurdod i derfynu cyflogaeth swyddog cyn y dyddiad ymddeol arferol neu benderfyniad swyddog i dderbyn diswyddiad gwirfoddol, a chânt eu talu ar sail croniadau i'r Datganiad Cynhwysfawr ar Incwm a Gwariant ar yr adeg cynharaf o blith yr adegau pryd na all yr awdurdod mwyach dynnu'r cynnig am y buddion hynny neu pryd mae'r awdurdod yn cydnabod costau ar gyfer ailstrwythuro.

5. BUDDION ÔL-GYFLOGAETH

Mae'r Awdurdod yn cymryd rhan mewn dau gynllun pensiwn gwahanol, sy'n diwallu anghenion grwpiau gwahanol o weithwyr. Dyma'r cynlluniau:

Cynllun Pensiwn y Diffoddwyr Tân

Mae cynllun pensiwn y diffoddwyr tân yn gynllun gyda buddion, nad yw'n cael ei ariannu, ac ystyr hynny yw nad oes unrhyw asedau buddsoddi wedi eu casglu i gwrdd â'r ymrwymiadau o ran pensiynau a rhaid creu arian i gwrdd â'r taliadau pensiwn eu hunain pan maent yn ddyledus. Mae cyfraniadau'r gweithiwr a'r cyflogwr yn seiliedig ar gyfran o'r cyflog pensiynadwy a osodir yn genedlaethol gan Lywodraeth Cymru, ac mae hyn yn destun ailwerthusiad bob tair blynedd gan Adran Actwari'r Llywodraeth.

Caiff y gronfa bensiwn ei thrin fel datganiad incwm a gwariant ar wahân yn y Datganiad o Gyfrifon, ac mae'n cael ei neilltuo er mwyn sicrhau eglurder, gweler Nodyn 32 a 'Chyfrif Cronfa Bensiwn y Diffoddwyr Tân' i gael rhagor o fanylion. Trwy'r gronfa bensiwn y mae'r Awdurdod yn cyflawni ei gyfrifoldeb o ran talu pensiynau swyddogion sydd wedi ymddeol, y rhai sy'n eu goroesi ac eraill sy'n gymwys am fuddion dan y cynllun.

Caiff ymrwymiad tymor hir amcangyfrifiedig yr Awdurdod Tân ac Achub i dalu'r costau eu hun eu datgelu gan nodyn i'r cyfrifon fel sy'n ofynnol gan IAS 19.

Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol

Mae staff yr Ochr Gefnogol a'r Ystafell Reoli yn rhan o Gronfa Bensiwn Clwyd (y "gronfa"). Cynllun a ariennir, gyda'r pensiwn yn cael ei dalu o'r cronfeydd buddsoddi gwaelodol a weinyddir gan Gyngor sir y Fflint.

Mae'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol wedi ei gyfrifo fel cynllun buddion diffiniedig.

Caiff graddfeydd cyfraniadau gweithwyr eu pennu yn ôl tybiaethau actwaraidd. Telir costau pellach, sydd yn codi mewn perthynas â phensiynau penodol a delir i weithwyr sydd wedi ymddeol, gydag arian sydd heb ei gyllido.

Buddion Dewisol:

Mae gan yr awdurdod bwerau cyfyngedig i dalu buddion pensiwn dewisol pen fydd pobl yn ymddeol yn gynnar. Caiff unrhyw rwymedigaethau sydd yn debygol o godi o ganlyniad i daliad i unrhyw aelod o staff eu cronni yn y flwyddyn y penderfynir talu'r dyfarniad a chaiff ei gyfrifo gan ddefnyddio'r un polisïau sydd yn cael eu gweithredu gan y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol.

6. DIGWYDDIADAU AR ÔL Y CYFNOD ADRODD

Digwyddiadau ar ôl y cyfnod adrodd yw'r digwyddiadau hynny, boed ffafriol neu anffafriol, sy'n digwydd rhwng diwedd y cyfnod adrodd a'r dyddiad pryd y mae'r datganiadau ariannol wedi eu hawdurdodi i gael eu cyhoeddi. Gellir nodir dau fath o ddigwyddiad.

- y rheini sy'n darparu tystiolaeth o amodau a oedd yn bodoli ar ddiwedd y cyfnod adrodd (digwyddiadau sy'n addasu ar ôl y cyfnod adrodd), a
- y rheini sy'n dangos amodau a ddigwyddodd ar ôl y cyfnod adrodd (digwyddiadau nad ydynt yn addasu ar ôl y cyfnod adrodd).

7. EITEMAU EITHRIADOL

Pan fo eitemau incwm a gwariant yn bwysig, datgelir eu natur a'u swm ar wahân, naill yn y Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant neu yn y nodiadau i'r cyfrifon, gan ddibynnu ar ba mor arwyddocaol yw'r eitemau er mwyn deall perfformiad ariannol yr Awdurdod.

8. ADDASIADAU I'R CYFNOD BLAENOROL, NEWIDIADAU MEWN POLISÏAU CYFRIFYDDU AC AMCANGYFRIFON A GWALLAU

Gall addasiadau i'r cyfnod blaenorol ddigwydd o ganlyniad i newid mewn polisïau cyfrifyddu neu i gywiro gwall pwysig. Rhoddir cyfrif yn rhagolygol am newidiadau mewn

amcangyfrifon cyfrifyddu, h.y. yn y flwyddyn gyfredol a'r blynyddoedd i ddod pryd y bydd y newid yn effeithio arnynt ac nad ydynt yn arwain at addasiad i gyfnod blaenorol.

Ni chaiff newidiadau i bolisïau eu gwneud ond pan fo hynny'n ofynnol gan arferion cyfrifyddu priodol neu bod y newid yn darparu gwybodaeth fwy dibynadwy neu berthnasol ynglŷn ag effeithiau trafodion, digwyddiadau ac amodau eraill ar sefyllfa ariannol neu berfformiad ariannol yr Awdurdod. Pan gaiff newid ei wneud, caiff ei wneud am yn ôl (oni bai y nodir fel arall) trwy addasu balansau agoriadol a symiau cymharol ar gyfer y cyfnod blaenorol fel petai'r polisi newydd wedi cael ei ddilyn erioed. Mae gwallau sylweddol a ganfyddir yn ffigyrau'r cyfnod blaenorol yn cael eu cywiro am yn ôl drwy newid y balansau agoriadol a'r symiau cymharol am y cyfnod blaenorol.

9. OFFERYNNAU ARIANNOL

Y diffiniad o Offeryn Ariannol yw 'unrhyw gontract sy'n achosi ased ariannol un endid ac ymrwymiad ariannol neu offeryn ecwiti un arall'. Bydd ymrwymiadau ariannol (benthyciadau) ac asedau ariannol (buddsoddiadau) yn cael eu mesur i ddechrau ar werth teg, ac yn cael eu cario ar eu cost amorteiddiedig. Bydd y llog blynyddol a delir ac a dderbynnir yn y cyfrif Incwm a Gwariant yn seiliedig ar swm cludo'r benthyciad neu'r buddsoddiad wedi ei luosogi gan gyfradd effeithiol y llog ar gyfer yr offeryn. O ran pob benthyciad a buddsoddiad sydd gan yr Awdurdod, y symiau sydd yn y Fantolen yw'r prifswm sy'n aros, ynghyd ag unrhyw log cronedig am y flwyddyn.

Mae'r awdurdod yn cydnabod y colledion credyd disgwyliedig ar ei holl asedau ariannol sy'n cael eu dal ar gost amorteiddio.

10. BUDDSODDIADAU

Dangosir y buddsoddiadau yn y Fantolen ar eu cost i'r Awdurdod, a chânt eu heitemeiddio mewn Nodyn ar wahân.

11. TRAFODION ARIAN TRAMOR

Mae'r rhan fwyaf o drafodion yr Awdurdod mewn punnoedd sterling. Pan fo'r Awdurdod wedi cael trafodion mewn arian tramor, caiff yr arian ei drosi i bunnoedd sterling ar y gyfradd gyfnewid pryd y gwnaed y trafodion. Pan fo'r cyfarpar wedi cael ei brynu o dramor, bu'n rhaid talu am y nwyddau yn arian y wlad lle digwyddodd y trafodyn.

12. RHOI CYFRIF AM GRANTIAU'R LLYWODRAETH

Ni ellir rhoi grantiau'r Llywodraeth yn erbyn asedau sefydlog, ond bydd grantiau'r llywodraeth (a chyfraniadau eraill) yn cael eu cydnabod ar unwaith yn y Cyfrif Cynhwysfawr Incwm a Gwariant pan fo'r amodau gofynnol wedi cael eu bodloni. Yna, trosglwyddir yr incwm i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf neu'r Cyfrif Grantiau Cyfalaf Heb eu Defnyddio, yn ddibynnol

ar p’un ai bydd wedi ei ddefnyddio ai peidio. Yn ei hanfod, defnyddir Grantiau’r Llywodraeth a ddyfernir ar gyfer cynlluniau cyfalaf fel ffynhonnell arian ar gyfer y rhaglen gyfalaf.

Pa un ai a ydynt yn cael eu talu fel ernes, mewn rhandaliadau neu fel ôl-ddyledion, mae grantiau'r llywodraeth a chyfraniadau a trydydd parti a rhoddion yn cael eu cydnabod yn ddyledus i’r Awdurdod pan mae sicrwydd rhesymol:

- y bydd yr Awdurdod yn cydymffurfio â’r amodau sydd wedi’u hatodi i’r taliad, ac
- y derbynnir y grant a’r cyfraniadau.

Nid yw’r symiau sy’n cael eu cydnabod yn ddyledus i’r Cyngor yn cael eu credydu i’r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr hyd nes y bydd amodau sydd ynghlwm wrth y grant neu’r cyfraniad wedi’u bodloni.

Mae arian a roddwyd fel blaendal fel grantiau a chyfraniadau lle nad yw'r amodau wedi'u bodloni yn cael eu cario yn y Fantolen fel credydwyr. Pan fo’r amodau wedi’u bodloni, mae’r grant neu’r cyfraniad yn cael ei gredydu i’r llinell gwasanaeth berthnasol (grantiau refeniw a chyfraniadau y gellir eu priodoli), neu Drethiant ac Incwm Grant nad ydyw'n Benodol (grantiau refeniw heb eu neilltuo a phob grant cyfalaf) yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Lle credydir grantiau cyfalaf i’r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, cânt eu gwrthdroi o Falans y Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad ynglŷn â’r Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn. Lle nad yw’r grant wedi’i ddefnyddio eto i ariannu gwariant cyfalaf, caiff ei bostio i Gronfa Wrth Gefn Grantiau Cyfalaf Heb eu Cymhwyso. Lle bydd wedi'i gymhwyso, caiff ei bostio i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf. Trosglwyddir symiau yng Nghronfa Wrth Gefn Grantiau Cyfalaf Heb eu Cymhwyso i’r Cyfrif Addasu Cyfalaf unwaith y byddant wedi’u defnyddio i ariannu gwariant cyfalaf.

13. LESOEDD

Lesoedd cyllid

Pan mai’r Awdurdod sy’n cynnal pob risg a gwobr bod yn berchen ar ased ar les, caiff yr ased ei chofnodi fel Eiddo, Peiriannau ac Offer a chofnodir ymrwymiad cyfatebol. Y gwerth a gydnabyddir ar gyfer y ddau yw’r isaf o werth teg yr ased neu werth presennol isafswm y taliadau les, wedi ei ddisgowntio gan ddefnyddio’r gyfradd llog sy’n ymhlyg yn y les. Y gyfradd llog sy’n ymhlyg yw’r hyn sy’n cynhyrchu cyfradd llog rheolaidd a chyson ar yr ymrwymiad sy’n weddill. Caiff yr ased a’r ymrwymiad eu cydnabod ar gychwyn y les, a chânt eu dad-gydnabod pan gaiff yr ymrwymiad ei ryddhau, ei ganslo neu pan ddaw i ben. Caiff y rhent blynyddol ei rannu rhwng ad-dalu’r ymrwymiad a’r gost cyllido. Caiff y gost cyllido flynyddol ei chyfrifo trwy roi’r gyfradd llog sy’n ymhlyg at yr ymrwymiad sy’n weddill, a chaiff ei chodi ar y Costau Ariannu yn y Datganiad Cynhwysfawr ar Incwm.

Lesoedd Gweithredu

Pan fo asedau ar gael i’w defnyddio dan drefniadau les, caiff y rhenti sy’n daladwy eu codi ar gyfrif y gwasanaeth priodol ar sail llinell syth, ni waeth beth fo’r trefniadau talu.

Gan nad yw'r Awdurdod yn berchen ar yr asedau hyn, nid yw'r costau'n ymddangos yn y Fantolen. Felly hefyd, caiff yr ymrwymiad i dalu costau rhentu yn y dyfodol eu heithrio, ond atodir nodyn ar wahân i'r Fantolen.

14. EIDDO, PEIRIANNAU AC OFFER

Caiff asedau corfforol sy'n cael eu cadw i'w defnyddio i gynhyrchu neu ddarparu nwyddau neu wasanaethau, i'w rhentu neu fel arall, neu i ddibenion gweinyddol ac y mae'n debygol y cânt eu defnyddio am fwy nag un flwyddyn ariannol eu trin fel Eiddo, Peirannau ac Offer.

Cydnabod

Mae gwariant ar gaffael, creu neu wella Eiddo, Peirannau ac Offer yn cael ei gyfalafu ar sail croniadau, cyn belled ei bod hi'n debygol y bydd buddion economaidd yn y dyfodol neu wasanaeth y gysylltiedig â'r eitem yn llifo i'r Awdurdod ac y gellir mesur cost yr eitem yn ddibynadwy. Caiff gwariant sydd yn gysylltiedig â chynnal ased heb gyfrannu at y posibilrwydd o ddarparu buddion economaidd neu wasanaeth (h.y. trwsio a chynnal a chadw) ei godi fel traul pan fydd yn digwydd.

Mae lefel de-minimus o £5,000 wedi cael ei osod ar gyfer Eiddo, Peiriannau ac Offer, ac ni fydd gwariant o dan £5,000 yn ddarostyngedig i ofynion cyfrifo cyfalaf. Os caiff ased ai ail-brisio dan £5,000, caiff unrhyw wariant neu dibrisiad fel arfer ei ddiddymu a bydd yr ased yn cael ei dynnu o'r Gofrestr Asedau Sefydlog.

Mesur

Caiff asedau eu mesur i ddechrau arni yn ôl costau yn cynnwys;

- pris prynu'r ased
- unrhyw gostau y gellir eu priodoli i ddod â'r ased i'r lleoliad neu i'r cyflwr priodol er mwyn ei alluogi i weithredu fel ac y mae i fod gan reolwyr
- y costau tybiedig cychwynnol sydd ynghlwm â datgymalu a thynnu'r eitem o'r lleoliad ac adfer y safle lle'r oedd wedi cael ei leoli

Caiff asedau eu cario ar y Fantolen gan ddefnyddio'r mesuriadau canlynol:

- Tir ac Eiddo – gwerth teg
- Asedau sydd wrthi'n cael eu hadeiladu – cost hanesyddol
- Asedau eraill – gwerth presennol, sy'n cael ei bennu fel y swm y byddai'n rhaid ei dalu am yr ased yn ôl ei ddefnydd presennol (gwerth defnydd presennol)

Dibrisio

Caiff eiddo, peiriannau ac offer, eu dibrisio dros gyfnod eu hoes defnyddiol.

Oes Economaidd Defnyddiol Asedau

Tir	Oes ddiddiwedd (dim dibrisiad)
Adeiladau	20 - 75 mlynedd
Adeiladau (ar brydles)	Cyfnod y brydles
Cerbydau, Peiriannau ac Offer	3 - 20 mlynedd
Asedau Anniriaethol	5 - 15 mlynedd

Darperir dibrisiad ar gyfer cerbydau ar sail llinell syth, gyda chaffaeliadau'n cael eu dibrisio yn y flwyddyn ar ôl eu prynu. Codir dibrisiad blwyddyn lawn yn y flwyddyn y cafwyd gwared ar yr ased.

Caiff adeiladau eu dibrisio gan ddefnyddio'r Dull Beacon. Defnyddir y Dull Beacon pan fo amcangyfrif yn cael ei wneud o gydrannau'r adeilad ac oes ddefnyddiol pob cydran. Yna, defnyddir y dull cyfartaledd wedi'i bwysoli i bennu canran dibrisiad llinell syth. Defnyddir y canrannau canlynol:

Adeiladau – gorsafoedd tân	2.00% - 2.22%
Adeiladau – swyddfeydd	2.23%

Caiff dibrisiad ei godi ar y Gwasanaeth Tân o fewn y cyfrif incwm a gwariant. Caiff y swm hwn ei gredydu ar Falans y Gronfa Gyffredinol, felly mae'n cael effaith niwtral ar y cyfraniadau a wneir gan yr awdurdodau cyfansoddol.

Mae'n ofynnol i'r Awdurdod wneud cyfraniad blynyddol o'r refeniw at y gostyngiad yn ei ofyniad benthyca cyffredinol. Felly, mae'r cyfraniad o Fantolenni'r Gronfa Gyffredinol (MRP) yn cymryd lle'r dibrisiad, ailbrisiad a cholledion amhariad ac amorteiddiad drwy drosglwyddiad addasu gyda'r Cyfrif Addasu Cyfalaf yn y Symudiad mewn Cronfeydd am y gwahaniaeth rhwng y ddau.

Amhariad

Mae'r asedau'n cael eu cario heb fod dim uwch na'u swm adferadwy, a mesurir yr amhariad trwy gymharu'r gwerth sy'n cael ei gario gyda'r uchaf o'r gwerth teg, llai y costau i werthu (cyfwerth â'r pris gwerthu net) a'r gwerth o'u defnyddio. Bydd yr amhariad yn cael eu fesur bob blwyddyn, ac mae'r dangosyddion i wrth-droi'r amhariad yr un fath ar gyfer asedau diriaethol ac asedau anniriaethol. Bydd yr holl golledion amhariad ar asedau wedi eu hailbrisio yn cael eu cydnabod yn y Gronfa Ailbrisio hyd at y swm yn y Gronfa Ailbrisio ar gyfer pob ased unigol.

Cael gwared ar ased

Pan fydd ased yn cael ei werthu neu ei ddigomisiynu, caiff gwerth yr ased ar y Fantolen (pa un ai a ydyw'n eiddo neu offer neu asedau a gedwir i'w gwerthu) ei ddiddymu ai nodi ar y llinell Gwariant Gweithredu Arall yn yr adran datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel elw neu golled ar gael gwared ar yr ased.

Ailbrisio

Pan fo ased yn cael ei ailbrisio, gwneir nodyn rhwng y Gronfa Ailbrisio a'r Cyfrif Addasu Cyfalaf, sy'n cynrychioli'r gwahaniaeth rhwng y dibrisiad yn seiliedig ar gost hanesyddol a swm yr ailbrisiad.

Bydd colled ailbrisio o ganlyniad i dreulio budd economaidd, os bydd gwared ailbrisio ar yr ased hwnnw, yn cael ei godi i ddechrau yn erbyn y gwarged i faint y gwarged hwnnw, gyda balans y golled yn cael ei godi ar y Cyfrif Cynhwysfawr Incwm a Gwariant.

15. ASEDAU ANNIRIAETHOL

Mae asedau anniriaethol a grëir yn fewnol yn cael eu cyfalafu lle bo'r meini prawf ar gyfer cydnabod yn cael eu hateb. Dyma'r meini prawf:

- rhaid iddi fod yn bosib gwahanu'r ased oddi wrth yr endid, rhaid i'r endid reoli'r ased,
- rhaid bod budd economaidd yn y dyfodol i'r ased,
- rhaid iddi fod yn debygol y bydd y manteision economaidd yn llifo i'r endid, a
- gellir mesur cost yr ased yn ddibynadwy.

I ddechrau, bydd yr ased anniriaethol yn cael ei fesur ar gost, bydd pob ailbrisiad yn cael eu codi i ddechrau ar y gronfa ailbrisio, ac nid oes uchafswm ar oes ddefnyddiol yr ased.

16. DERBYNIADAU CYFALAF

Bydd enillion asedau y cafwyd gwared arnynt yn cael eu dal fel Derbyniadau Cyfalaf Defnyddiadwy yn y gronfa Derbyniadau Cyfalaf Defnyddiadwy hyd oni fyddant yn cael eu defnyddio i ariannu gwariant cyfalaf. Mae pob derbyniad o werthu asedau dros £10,000 yn cael eu trin fel derbyniadau cyfalaf. Yr eithriad i'r rheol yw pan fo derbyniad yn ymwneud â cherbydau penodol lle mae'r enillion wedi cael eu ffactorio i mewn i'r amserlen ad-dalu, gallai'r symiau hyn fod yn llai na £10,000.

17. POLISI DARPARIAETH ISAFSWM REFENIW

Mae rheoliadau'n eu gwneud yn ofynnol i'r Awdurdod Tân gymeradwyo datganiad Darpariaeth Isafswm Refeniw cyn pob blwyddyn. Ar gyfer Tir ac Adeiladu, y polisi Darpariaeth Isafswm Refeniw yw ad-dalu gwariant a fu gan ddefnyddio'r Dull Oes Ased – llinell syth. Ar gyfer Cerbydau, Peiriannau, Offer a Seilwaith, bydd y Ddarpariaeth Isafswm Refeniw yn seiliedig ar oes amcangyfrifiedig yr asedau.

18. STOCRESTRAU

Oherwydd y goblygiadau technegol gyda’r systemau cofnodi stoc, mae’r stoc yn cael ei brisio ar bris olaf a dalwyd sail.

19. CRONFEYDD DROS BEN A DARPARIAETHAU

Gwneir darpariaethau pan fo rhywbeth wedi digwydd sy’n rhoi rhwymedigaeth ar yr Awdurdod sy’n debygol o ofyn am setliad trwy drosglwyddo buddion economaidd, ond lle bo amseriad y trosglwyddiad yn ansicr.

Codir tâl am y darpariaethau ar gyfrif refeniw’r gwasanaeth priodol yn y flwyddyn pryd mae’r Awdurdod yn dod yn ymwybodol o’r rhwymedigaeth, yn seiliedig ar yr amcangyfrif gorau o’r setliad tebygol. Pan wneir y taliadau, cânt eu codi ar y ddarpariaeth a sefydlir yn y Fantolen. Bydd setliadau amcangyfrifiedig yn cael eu hadolygu ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol – pan fo hi’n fwy tebyg na pheidio na fydd angen trosglwyddo buddion economaidd mwyach (neu y gwneir setliad is na’r disgwyl), bydd y ddarpariaeth yn cael ei gwrth-droi a’i chredydu’n ôl i gyfrif refeniw priodol y gwasanaeth.

Mae’r Awdurdod yn cadw cronfeydd i ymorol am wariant yn y dyfodol. Cânt eu datgelu o fewn y fantolen, ac esbonnir eu diben yn nodiadau’r fantolen.

20. YMRWYMIADAU AMODOL

Bydd ymrwymiad amodol yn digwydd pan fo digwyddiad wedi bod sy’n gwneud ymrwymiad posib ar yr Awdurdod na chaiff ei gadarnhau ond trwy fodolaeth, neu fel arall, rywbeth nad yw’n llwyr o fewn rheolaeth yr Awdurdod. Bydd ymrwymiadau amodol eraill yn digwydd mewn amgylchiadau pan fyddai darpariaeth yn cael ei gwneud fel arall, ond nad yw’n debygol y bydd angen all-lif o adnoddau, neu na ellir mesur swm yr ymrwymiad yn ddibynadwy.

Ni fydd ymrwymiadau amodol yn cael eu cydnabod yn y Fantolen, yn hytrach byddant yn cael eu datgelu mewn nodyn i’r cyfrifon.

21. ASEDAU CYNNWYS

Nae ased wrth gefn yn codi pan fydd digwyddiad wedi digwydd sy’n rhoi ased posibl i’r Awdurdod y bydd ei fodolaeth ond yn cael ei gadarnhau trwy ddigwyddiadau ansicr yn y dyfodol neu fel arall nad ydynt o fewn rheolaeth yr Awdurdod yn llwyr. Ni chydnabyddir asedau wrth gefn yn y Fantolen ond fe’u datgelir mewn nodyn i’r cyfrifon lle mae’n debygol y bydd mewnlif o fuddion economaidd neu botensial gwasanaeth.